

DIRVA

Nr. 89

Rugpiūtis-August 4, 1961

Cleveland, Ohio

PASIRUOŠIMAI DERYBOMS DĖL BERLYNO

Sovietijos diktatorius Chruščiovas, sveikindamas į Maskvą atvykusį Italijos premjerą Fanfanį, pareiškė, kad Rytų-Vakarų derybos dėl Berlyno esančios būtinės, ir kad vadovaujant pasaulio politikai turėtų atvirai apsikeisti nuomonėmis tarptautinėse konferencijose, kurios "galėtų būti labai naudingos taikos reikalui, kuriam mes, sovietų žmonės, esame pašventę savo pastangas".

Toje pat kalboje Chruščiovas pakartojo nusistatymą pasirašyti taikos sutartį su komunistine Rytų Vokietija.

Italijos premjeras Aminatore Fanfani atskrido į Maskvą keturių dienų pasitarimams su Chruščiovu. Pirmasis jo pasikalbėjimas su sovietų diktatoriumi trūko ilgiau, negu buvo iš anksto numatyta.

Laukia Chruščiovo pasiūlymų

Diplomatiniuose sluoksniuose plačiai spėjama,

ŽINIOS IŠ VISUR

* VAKARŲ AFRIKOS valstybėle Dahomis užgrobė nedidelę portugalų enklavą Ajudą, išstumdama iš ten portugalų valdžios atstovą ir kaimyninę Nigeriją. Enklavą sudarė nedidelis uostas ir senas fortas.

* BRITANIJOS premjeras Macmillanas, prašydamas Žemųjų Rūmų pritarimo deryboms dėl Anglijos įstojimo į Europos Bendrąją Rinką, nurodė, kad Europos vieningumas reikalingas, siekiant stipriau pasipriešinti komunistinės grėsmės. Jis pabrėžė, kad tik gavusi specialias privilegijas - garantijas, vyriausybė galbūt po metų iš naujo paprašys parlamento pritarimo įstatyti šią ūkinę Europos tautų organizaciją.

* PREZ. KENNEDY per pasitarimus su tautinės Kinijos premjeru Chen Cheng patvirtino, kad JAV ir toliau priešinsis komunistinės Kinijos įsileidimui į Jungt. Tautas, bet nepajėgė tikrinti Chengo ir jo patarėjų, kad tautinė Kinija ji nevetuotų Išorinės Mongolijos pripažinimo Jungt. Tautose.

* KONGO parlamentas patvirtino prezidento Kasavubu pasiūlytą naują centrinės vyriausybės premjerą Cyrille Adoula. Iš patikimų šaltinių skelbiama, kad prokomunistas Gizenga išrinktas vienu iš trijų centrinės vyriausybės vicepremieru. Adoula esąs nuosaikus socialistas, kuris tikės, kad Kongas neturėtų tapti šaltojo karo arena ir išlikti neutralus.

* PENTAGONAS konsoliduoja karinės žvalgybos funkcijas į vieną naują agentūrą, kuri priklausys jungtinio ginkluotų pajėgų štabo viršininkui. Naujoji agentūra pradėsianti veikti spalio 1 ir vadinsis DIA -- gynybos žvalgybos agentūra.

* 71 AMERIKINĖS oro tautinės gvardijos ir karo aviacijos rezervų junginys gavo įspėjimus, kad netrukus galį būti pašaukti aktyvion tarnybon ryšium su Berlyno krizės aštrėjimu.

* JUNG TINĖS TAUTOSE diplomatai jau pradeda spėlioti, kurie valstybių šefai dalyvaus ateinančioje plenumo sesijoje. Neabejotinai sesiją pasveikins prezidentas Kennedy, iš kitų kraštų atvyks: Nehru, Nasseris, Sukarno ir... Chruščiovas.

kad Chruščiovas noris per Fanfanį įteikti Vakarų valstybės naujus pasiūlymus dėl eventualios Rytų-Vakarų viršūnių konferencijos, kuriuos Fanfani galėtų perduoti ateinančią savaitę Paryžiuje prasidedančiai NATO tarybos konferencijai. Fanfani yra pirmasis Vakarų lyderis, kuris susitiko su Chruščiovu po birželio mėnesį įvykusios Vienos konferencijos.

Chruščiovas, kaip tikima, Fanfaniui išdėstysias savo naujausią poziciją dėl Berlyno ir nusiginklavimo. Italija yra įsitikinusi, kad Berlyno statusas neturėtų būti bandomas pakeisti vienašališkai, ir ginčas turėtų būti sprendžiamas derybų keliu.

Britai suplanavo kalendorių

Tuo tarpu britų vyriausybės sluoksniai jau yra numatę tokį konferencijų ir derybų kalendorių:

- šią savaitę įvykstanti JAV, Britanijos, Prancūzijos ir, baigminėje stadijoje, Vakarų Vokietijos užsienių reikalų ministerių konferencija turi paruošti planą, kaip išvengti ginkluoto konflikto Berlyne, ir numatyti priemones tam planui paremti;

- ateinančią savaitę penkiolikos NATO kraštų užsienių reikalų ministrai išklaušys to plano, galbūt jį papildys ar pakeis pagal paskutinius italų premjero Fanfanio atvežtus pasitarimų su Chruščiovu duomenis;

- rugsėjo pradžioje nauja užsienių reikalų ministerių konferencija — keturių ar penkiolikos. Joje turės būti galutinai užbaigti formuluoti numatomi sovietams įteikti Vakarų pasiūlymai;

- rugsėjo pabaigoje — Vakarų viršūnių konferencija, prez. Kennedžio, prez. De Gaulle, premjero Macmillano ir galbūt kanclerio Adenauerio susitikimas, kurio metu bus dar kartą peržiūrėti Vakarų pasiūlymai ir po to pasiūsti Maskvoni;

- metų pabaigoje — Rytų-Vakarų viršūnių konferencija. Ji turėtų būti laikoma Chruščiovo išardytos Paryžiaus konferencijos tęsiniu ar pakaitu. Minimieji Vakarų pasiūlymai turėtų būti 1959 metais paruošto Vakarų plano variantas, numatęs taikos sutartį su suvienyta Vokietija.

Daug klausukų

Visas tas konferencijų kalendorius yra pilnas daug neišspręstų klausimų. Kiekviena jo fazė priklausys

nuo ankstesnės fazės išsprendimo. Laiko tarpai tarp Vakarų viršūnių ir Rytų-Vakarų viršūnių konferencijų gali būti pailginti arba sutrumpinti pagal susidėsčiusias aplinkybes.

Jeigu Chruščiovas atsisakytų tartis dėl taikos sutarties visai Vokietijai, antroje fazėje būtų siūloma tartis vien tik dėl Berlyno, galbūt net reikalaujant praplėsti Berlyno kontrolę, įjungiant į ją Jungtines Tautas.

Taip pat galimas atvejis, kad Rytų-Vakarų viršūnių konferencija galėtų būti pakeista visuotine taikos konferencija, į ją įtraukiant 50 ar daugiau valstybių.

Toki Londono vyriausybės sluoksnių planai.

Ar Chruščiovas vyks Italijon?

Grįžtant prie Fanfanio pakvietimo į Maskvą, iškyla klausimas, ar Chruščiovas pats nesiskverbia lankyti Italijoje, nes Fanfani dabar pagal protokolą yra įpareigotas kviesti Sovietijos diktatorių savo kraštan.

Yra tikima, kad Chruščiovas Italiją, turinčią didžiausią komunistų partiją laisvajame pasaulyje, laikas silpna grandimi NATO organizacijoje ir galbūt, vizitu paskatindamas tenyksių komunistų aktyvumą, sieksias išbandyti Vakarų solidarumą.

Chruščiovo lankymosi Italijoje galimybė taip pat iškėlė spėjimus apie galimą komunistų diktatoriaus ir popiežiaus Jono XXIII susitikimą. Tuo tarpu tie spėjimai nei patvirtinami, nei paneigiami, bet netolima ateitis turės išsprendžiant, ar jie realūs ar ne.

VIRŠUJE: Los Angeles jūrų skautų motorinės valtės krikšto tėvai P. Andrašiūnienė, birutiečių draugijos atstovė, ir A. Mažeika, skautų tėvų komiteto atstovas ir ALT S-gos Los Angeles skyr. pirmininkas, valtį aplaisto šampanu.

APAČIOJE: Los Angeles jūrų skautai su svečiais prie motorinės valtės Nida.

L. Kančausko nuotraukos

Los Angeles lietuviai jūrų skautai neseniai įsigijo motorinę valtį, kuri liepos 30 d. Hasen Dam ežere buvo nuleista į vandenį ir pakrikštyta Nidos vardu, dalyvaujant skautų tėvams, remėjams ir svečiams. Nuotraukoje jūrų skautai iškilnių metų.

L. Kančausko nuotrauka

RYTŲ VOKIETIJOS KOMUNISTAI BANDO SULAIKYTI BĖGIMĄ Į VAKARUS

Rytų Vokietijos komunistinė policija ir jos talkininkai partiečiai stabdė Berlynan einančius traukinius ir areštavo visus, kuriuos jie įtarė bėgant į Vakarų. Pirmąją tos akcijos dieną, rugpiūčio 2, jie su-

laikė 500 asmenų, bet vis dėlto 1,100 sovietinės zonos gyventojų tą dieną pasiekė Vakarų Berlyną ir pasiprasė politinės globos. Pabėgėlių tarpe buvo ir Rytų Berlyno policijos ligoninės vyr. gydytojas.

Komunistų organizacijos paskelbė atsisaukimus, kuriuose sovietinės zonos gyventojai įspėjami "vengti kelionių į Vakarų Berlyną, ir toks sovietų manevras nepažeistų tarptautinių sutarčių".

Galimas sienų uždarymas

Teismai jau nubaudė eilę asmenų, kurie buvo kaltinami, kad padeda pabėgėliams išsprukti iš raudonojo rojaus. Juos komunistai vadino "vergų pirkliais" ir teigė, kad Vakarai jiems apmoką už bėgimų skatinimą.

Dalis Vakarų Berlyno sektoriuose dirbančių sovietinio sektoriaus gyventojų buvo pašaukti į policiją, kur jiems buvo pasakyta susirasti darbus Rytų Berlyne.

Komunistų policija ir jai talkininkaujant partijos "budrumo būriai" praktiškai jau griebėsi visų priemonių pabėgėlių bangai nuslopinti, išskyrus oficialų sienos uždarymą. Bet stebėtojai jau pradeda būkštauti, kad komunistai iš desperacijos jau galį griebtis ir tos priemonės.

Praeitą mėnesį pabėgusių iš sovietinės zonos užregistruota 32,000, bet iš tikrųjų jų skaičius galįs siekti 40,000, nes dalis pabėgėlių nesiregistruoja.

Vokiečių spaudos paspiktinimas

Tuo tarpu Vakarų Vokietijos spauda vieningai ir

aštriai puolė JAV senatoriaus J. W. Fulbright pareiškimus, pagal kuriuos jis siūlęs "nuolaidas" Sovietijai, kurios uždarytų pabėgėliams kelius į Vakarų.

Pagal vokiečių spaudos pranešimus, senato užsienių komisijos pirmininkas pareiškė, kad Sovietija turinti teisę uždaryti sienas į Vakarų Berlyną, ir toks sovietų manevras nepažeistų tarptautinių sutarčių.

Bonnos vyriausybės sluoksniai pareiškė neturį senatoriaus Fulbright kalbos teksto, bet, jei tai tiesa, tai tokius pareiškimus reikią atmesti, kaip "visiškai nerealius moralškai ir politiškai".

Dešiniųjų "Deutsche Partei" (Vokiečių Partija) pakvietė senatorių atvykti Berlynan ir susipažinti su "tikrove". Ji taip pat paskelbė, kad reikalaujanti specialios vokiečių parlamento sesijos išdiskutuoti vis gausėjantiems "pavojaigiams pasiūlymams" iš užsienio.

* JAV DELEGACIJA aktyviai reiškiasi Jungt. Tautų užkulisiuose, siekdama suvesti Tunisą ir Prancūziją tiesioginėms deryboms dėl Bizertos. Daugumas Vakarų valstybių nepageidautų, kad tas klausimas atsidurtų JT plenumo, ko siekia arabų kraštai. Iš Bizertos miesto prancūzai pradėjo evakuoti karių šeimas.

* KONGO provincijoje Kasai gali išsivystyti plataus masto pilietinis karas, nes luntų gentis ruošiasi keršyti Kongo kariuomenei už 600 genties narių išžudymą. Kivirčas prasidėjo, luntų genties nariams užpuolus patulinį Kongo kariuomenės vienetą ir dalį jo išžudžius, į ką Kongo kariuomenė atsakė dar žiauresnėmis žudynėmis.

MALTOŠ VILKSTINĖ (21)

TIK KETURIŲ PLIENINIŲ SIJŲ TEBELAİKOMAS...

Siekiant nubaidyti įkyriai lendačius priešų povandeninius laivus, dviems naikintojams buvo įsakyta nepaleisti iš akių "Ohio" ir jį tempiančių-prilaikančių laivų. "Ledbury" kas dvidešimt minučių laidė povandenines torpedas, kad sukliudytų italų povandeniniams laivams iškilti paviršium.

Bet šie įspėjamieji sprogimai kėlė didelį pavojų ir patiems. Iš gilumos išsiveržusios bangos pradėjo negailestingai svaidyti "Ohio". Kapitonas Masonas ir jo karininkai, dabar beveik be pertraukos dirbą sužalotame pompų skyriuje, pastebėjo, kad plyšys per laivo vidurį plėtėja.

Po vieno sprogo išsiveržus viršūn stiprioms bangoms, pasigirdo įtartinas lūžimas, ir Masonas turėjo su signaline lempa prašyti, kad "Ledbury" sustabdytų šaudymą. Dabar, jau beveik plika akimi matant kelionės tikslą, nenorėta daugiau rizikuoti.

Tanklaivį veikiančius laivams kiek padidinus tempą, Maltos pakrantės palaipsniui ryškėjo, ir invalidas "Ohio" su savo palydovais artėjo prie mažos uolų salos Fifla, esančios maždaug už 8 kilometrų nuo tvirtovės.

Bet dabar pasirodė, kad yra būtina keisti kursą, norint surasti praėjimą per minų laukus. Visiems buvo aišku, kad postūdo iššauktas papildomas apkrovimas sukels didelį pavojų ir taip jau įtartinais braškantiems lynams. Žvilgsnis į laivo vidurį parodė, kad abi tanklaivio pusės jau tesilaiko tik trimis ar keturiomis pilno sijomis.

Vėl prasidėjo nervus alinąs manevras, siekiant laivą pakreipti tinkamą poziciją, padidinti arba sumažinti jo greitį, atsižvelgiant į vėjo stiprumą, bangų ilgį ir kryptį.

Iš Maltos tuo tarpu buvo išsiųstas senas uosto vilkikas "Robert", kurio denyje stovėjo uosto viršininkas, dabar turėjęs perimti visus vilkimo manevrus. Reikėjo labai tinksliai įvairuoti į uostą. "Ohio" užpakalinė dalis pradėjo mētytis į šalis, tampydama senąjį vilkiką, kaip kamštį ant vandens. Dar kartą grėsė susidūrimas su naikintoju "Penn". Bet, nepaisant visų atsargos priemonių, vis dėlto nepasisekė susidūrimo išvengti, ir tanklaivio smaigalys pramušė skylę naikintojo šone -- laimei, virš vandens linijos.

Maltoje įtampa jau buvo pasie-

kusi kulminacinį punktą. Pakrantę apsauga buvo užaliarmuota, radaro bokštų įgulos be paliovos sekė horizontą, kad nepraleistų nė jokio priešų veiklos ženklo.

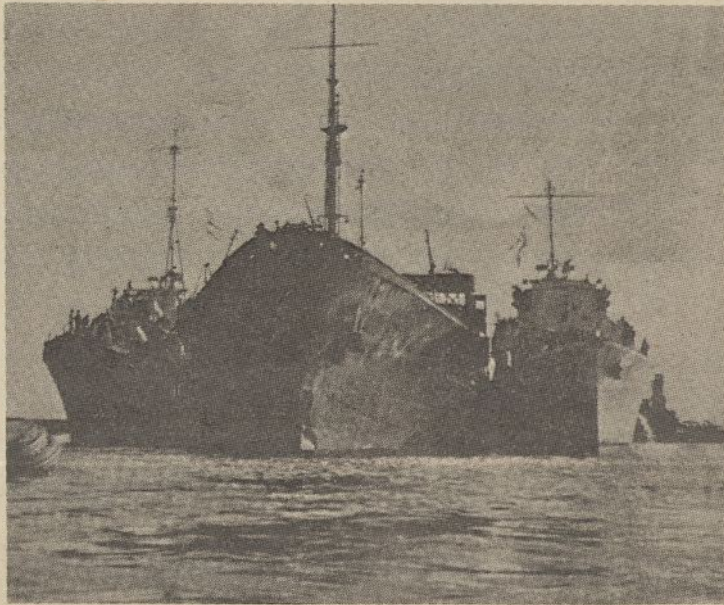
Kai sutemus radaru ekranuose buvo pastebėti priešų povandeninio laivo pėdsakai, pakrantės artilerijos komendantas įsakė žiebt visus prožektorius. Ryškūs šviesos spinduliai glostė ramų vandens paviršių, o žvalgai stengėsi pastebėti priešų povandeninio laivo siluetą. Pabūklų baterijos stovėjo paruoštos šūviui.

Vienu metu prožektoriaus spindulys sustojo ant tanklaivio, apšviestas jį ir abu jo palydovus, priešui ir draugui dabar matomus per kelias mylias. Jei

spindulius į tas vietas, kurias turėjo praeiti italai, kad galėtų sukelti pavojų tanklaiviams ir jo palydovams. Rizikuodami pasiekti tanklaivį, jie būtų tapę lengvais pabūklų taikiniais. Tuo tarpu "Ohio" apsaugai sustiprinti dar buvo pasiūstyti mažesni patuliniai laivai iš uosto.

Pakrantės artilerijos komendantas buvo teisingai skaičiavęs. Vos tik greitlaivių šešėliams pasirodžius ekrane ir pabūklams atidarius ugnį į prožektorių nušviestą plotą, priešas greit apsisuko ir dingo. Gynėjai galėjo pagaliau atsikvėpti.

Priešo pavojus buvo praėjęs, dabar bereikėjo tik išvengti minų laukų, kurie juosė Maltos uostą. Praėjimas pro juos buvo

Tanklaivis Ohio palaikomas Penn ir Bramham vos judėjo pirmyn...

tuo metu priešų povandeninis laivas būtų buvęs pasiruošęs torpedavimui, niekas nebebūtų išgelbėjęs "Ohio" nuo mirtinio smūgio prie pat kelionės tikslo.

*

Medžiotojai vis dar nepaleido savo persekiojamojo grobio. Bombonešių formacijoms padarius didelių žaizdų ir povandeniniams laivams perplėšus jo liemenį, dabar vėl pasirodė greitlaivių spiečiai -- paskutiniam bandymui užkirsti tanklaivui kelią į Maltą.

Bet dabar jį girti jau galėjo vertingi talkininkai -- pakrantę apsaugoję artilerijos baterijos. Ir vos tik mažiesiems laivams pasirodžius horizonte, artilerija pasitiko jas užtvėriamąja ugnimi. Prožektoriai nukreipė savo

gana neplatus. Nepaisant abiejų naikintojų, ėjusių vilkikų pareigas, pastangų, atrodė, kad "Ohio" lėtai, bet nesusilaikomai yra nešamas į tuos laukus. Dar 30 metrų, ir sprogimas bus neišvengiamas.

Pavojaus signalas prišaukė "Ledbury", ir po pusvalandį trukusio manevro pagaliau pasisekė iš pavojingosios zonos išsikaupti. Du maži uosto laivai, iš abiejų pusių lydėdami "Ohio", lengvais smūgiais taisė jo kryptį.

Pilka šviesa pasirodė rytuose: artėjo taip ilgėsimai laukta aušra. Naikintojų prilaikomas, ir kelių uosto vilkikų tempiamas bei kursas įstatinėjamas, "Ohio" lėtai įveikė paskutinį kelionės ruožą.

Lėtai plaukė keistasis būrys

-- Ar kas nepritaria toms vedyboms?...

CASTRO PRARANDA SAVO GALIĄ

Kubą vis stipriau gniaužia komunistinė kumštis

Associated Press žinių komentatorius William L. Ryan, grįžęs iš trumpos išvykos į Havaną, kaip tenyškiai komunistai pastarosiomis dienomis sustiprinę akciją savo galiai išvystyti. Esą, Castro dar bandęs priešintis, parodęs nepasitenkinimo rusais, bet jau viskas pavėluota, ir komunistai faktiškai perimę į savo rankas iniciatyvą, jį nustumdami šalin.

Liepos 26-sios iškilmėse, kurios buvo skirtos jo "revoliucijos" aštuonerių metų sukakčiai paminėti, Castro pasakė keturias su puse valandos trukusią kalbą, kurioje paskelbė savo režimo intenciją "sukurti vieną jungtinę Kubos socialistinės revoliucijos socialistų partiją". To, žinoma, ir reikėjo laukti, nes praktiškai užuominų apie vienos komunistinio tipo partijos sukūrimą, suliejęs jį "eilę tebeveikiančių atskirų revoliucinių sąjūdžių", buvo jau girdėta ir anksčiau. Iš tikrųjų net buvo iš dalies imtasi ir konkrečių veiksmų, bet kažkodėl tas suliejimas ligšiol dar nebuvo galutinai įvykdytas.

Idomliausia, kad ir paties Castro paskelbimas, jog tokia viena partija "steigiama", turėjo neryžtingumo ir dėsimo ženklų. Kalbos pradžioje jis smarkiai puolė amerikiečių spaudos komentatorius, kurie tai buvo pranašavę ir nurodė, kad tai bus paskelbta kaip tik tose iškilmėse. O vėliau jis vis dėlto ėmė ir paskelbė.

Tuo metu prasidėjo Havanoje dar nevisai įprasta istorija. Castro yra įpratęs, kad jo kalbos būtų dažnai pertraukiamos plojimais ir pritapimo šūkiais. Bet šį kartą jis buvęs pats nustebintas, kad ta pertrauka su sovietų bloke įprastais "nuosekliais aplodismentais" tęsėsi net 20 minučių.

Jie buvo pradėti, kai mažą grupelę iš šimtatūkstančių minios pradėjo šaukti, rėkti, šokti, neleidami kalbėtojui tęsti jo kalbos. Castro tik stovėjo ir žiūrėjo nustebęs; demonstracija atrodė iš anksto suplanuota.

Kitą dieną komunistų laikraštis pagrindine antrašte paskelbė, jog demonstracijos parodė, kad "liaudis pritaria" vienai partijai.

Ta partija be abejo bus dominuojama komunistų, vienintelės organizuotos grupės Kuboje, ir ji padės lengviau į savo rankas galutinai perimti krašto režimą, kuriame šiuo metu dar esama netikrų komunistų, vadinamų fidelistų.

Nuolat gausėję ekstravagantiški gyrimai visa to, kas rusiška ir komunistiška, iškilmėse veik dažniau už Kubos himną girdėtas internacionalas -- aiškiai rodo komunistų intencijas.

Iškilmes stebėjo sovietų astronautas Gagarinas ir eilė aukštų komunistinio bloko svečių. Kai Castro kalba po keturių su puse valandos pasibaigė, svečius savo globon perėmė komunistinė profesinė sąjunga, kuri surengė jiems iškilmingą balių.

Kitą rytą, kai vyriausybės atstovai atsirado sovietų ambasadoje, norėdami svečius nugabenti į Playa Giron, nesėkmingai pasibaigusios invazijos vieta, Gagarinas ir kiti rusai atsisakė vykti. Castro parodė, kad jis yra įsižeidęs, ir jo kalba invazijos vietoje teturko tik valandą, kas Fidelui tereikšia tik "apšilimą". Kitą rytą, kai Gagarinas vyko į Braziliją, eilė Kubos režimo atstovų atvyko jo išleisti, bet Castro ne.

Kai kurie stebėtojai sako, kad Castro esąs nusivylęs rusų pažadais pakelti krašto ūkį, kuris,

komunistų bloko "ekspertams" pagelbstint, vis labiau krinta. Vienos partijos idėja taip pat greičiausiai buvusi Rytų bloko "ekspertų" išspausa tiesiog ir per Kubos komunistus. Pastarieji dabar reikalauja, kad Havanoje būtų palikti tik du laikraščiai: rytinis komunistų organas "Hoy" ir vakarinis "Revolucion".

Gana patikimi šaltiniai sako, kad Castro vis dar tebesipriešinaš tai idėjai. Jis noris, kad liktų keturi, kaip dabar. Prieš Castro režimui įsigalint, Havanoje ėjo 15 dienraščių.

Nepaisant Castro spardymosi, komunistai vis kietesniu kumščiu gniaužia jo režimą. Tik laiko klausimas, kada jis liks klusniu jų tarneliu, nes komunistai jo galutinai neišmes: jis yra populiarius masėse ir dėlto jiems reikalingas.

LAIKAI IR ATGARSIAI

Maskva triukšmingai paskelbė naują pasaką apie komunistų rojų, šį kartą sukurtą Nikitos Chruščiovo. Ta pasaka, pavadinta naująja partijos programa, kuri neabejotinai "vieningai" bus priimta spalio 17 prasidedančiame Sovietijos komunistų kongrese, yra pilna tikrovės iškreipimų, prieštaravimų ir fantastiško optimizmo, kaip ir visi kiti sovietinės propagandos "dokumentai", bet Sovietijos gyventojui, keturis dešimtmečius laukusiam raudonojo rojaus įsikūnijimo, ji turėjo reikšti ir smūgį: programoje aiškiai nurodoma, kad to rojaus jis turės laukti dar 20 metų ir, žinoma, nesulauks.

Svarbių tos programos punktai skamba:

KARAS -- "Svarbus dalykas yra išvengti termo - branduolinio karo, neleisti jam prasidėti. Tai gali padaryti dabartinė generacija." Stiprėjanti komunistų galia ir karo priešų jėgos visame pasaulyje "tikrai gali pašalinti pasaulinius karus iš žmonijos gyvenimo".

KOEGZISTENCIJA -- "talkų koegzistencija tarp socialistų ir kapitalistų kraštų yra būtina žmonijos pažangai."

JUNGTINĖS VALSTYBĖS tapo "pasaulio žandaru", remdamos reakcinius, diktatorinius režimus ir pasipriešindamos liaudies nepriklausomybės sąjūdžiams.

KAPITALIZMAS -- "ėjo paskutinė žlugimo fazė, bet tai nereiškia, kad jis jau atsidūrė "merdėjimo" stadijoje; jis gali suklistėti kai kuriose vietose kaip kuriais laikais.

KOMUNISTŲ REVOLIUCIJA -- nepriklauso nuo karo: komunizmas gali įsigalėti taikiai, parlamentarizmo keliu; jis net gali "išmokėti" buržuazijai už nusavintus fabrikus.

ŪKIŠKAI ATSILIKĘ KRAŠTAI -- kapitalizmas ir komunizmas įsileido į kritišką konkurenciją laimėti ūkiškai atsilikusiems kraštams; komunizmas turi laimėti, nes turis efektingesnę, greitesnę, geriau suplanuotą sistemą pakelti žmonėms iš tamsybės ir skurdo.

KOMUNIZMAS -- per ateinan-

čius 20 metų "bus sukurta materialinė ir techninė komunizmo bazė Sovietijoje su būsimu aukštesniu gyvenimo standartu, negu bet kuriame kapitalistiniame krašte".

VALSTYBĖS PAJAMOS -- Sovietijoje per ateinančius 20 metų padidės 400%. Grynos pajamos kiekvienam gyventojui padidės 250%.

SOVIETIJOS BUTŲ PROBLEMA -- per 20 metų bus išspręsta, įgyvendinant "nemokamos nuomos" principą; kainos bus numuštos, pajamų ir kiti tieioginiai mokesčiai panaikinti, duodamas laisvas komunalinis transportas ir nemokami pietūs fabrikuose bei mokyklose.

SOCIALINĖ GEROVĖ -- nemokama medicina, poilsis, atostogos, švietimas ir kiti socialiniai patarnavimai bus praplėsti.

PRODUKCIJA - sovietų plieno gamyba bus pakelta iki 250 milijonų per 20 metų; elektros energija patrigubinta iki 1970 metų ir padidinta dar 100 ar 150% iki 1980 metų; bus duota daugiau automobilių ir pastatyta gerų greitkelių sistema visoje valstybėje.

SOVIETINĖ SISTEMA -- klasinė "Proletariato diktatūra" baigsis ir bus įvesta demokratinė rinkimų procedūra sovietijos valdžioje bei komunistų partijoje.

VISAIŠ
APDRAUDOS
REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

These securities are offered by the prospectus exclusively to bona fide residents of the State of Ohio who purchase such securities for investment purposes only and not with view to resale to non-residents of Ohio.

NEW ISSUE

JOHNSTON & COMPANY, INC.

11,000 Shares
CLASS A COMMON STOCK
(No Par Value)

Price \$10 Per Share

and

\$125,000

6½% Convertible Subordinated Debentures

Due April 1, 1971

Price 100%

JOHNSTON & COMPANY, INC.

Investment Securities

1330 THE HANNA BUILDING
CLEVELAND 15, OHIO
CHerry 1-6237

16 EAST BROAD STREET
COLUMBUS 15, OHIO
CApital 1-9133

JOHNSTON & CO., INC.
THE HANNA BUILDING, CLEVELAND 15, OHIO

Gentlemen:

Please send me, without obligation, a copy of the JOHNSTON & COMPANY, Inc., Prospectus.

Name _____

Address _____

City _____

"Grand Harbour" kanalu. Krantinėje jau laukė įspūdingas priėmimas. Bombų išdaužytam krante stovėjo maltiečiai, vyrai ir moterys, su ašaromis akyse ir plečvėsuojančiomis skarelėmis rankose. Karinis orkestras triukšmingai grojo "Rule Britannia".

(Bus daugiau)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Baly Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Bažnyčios persekiojimas Lietuvoj

Rojus Mizara, vienas iš komunistinės "Laisvės" redaktorių, ilgokai Lietuvoje okupantų maitintas ir patogiajai vežiotas po įvairias iškilmes, kad vėliau už tai liežuviu ir plunksna atlotų, grįžęs į JAV rašė, kad dabar kunigai Lietuvoje bažnytine politika patenkinti. Jis, propagandinių įstaigų buvo nustumtas pas vyskupą, kunigų seminarijos rektorių, pas kai kuriuos kitus kunigus. Ir tie visi jį pavaišinę, maloniai su juo kalbėję, rodė dabartinę politiką pasitenkinimą.

Bet tai buvo tik Rojaus Mizaros žodžiai.

Beveik tuo pačiu metu, kada R. Mizara raitė tokias pasakaites, "Il Tempo", Milano savaitraštyje vienos bendradarbės, aplankiusios Lietuvą, buvo rašoma: "Paviršutiniškam Sovietų Sąjungos lankytojui rusai sugeba sudaryti įspūdį, kad katalikai gali savo religiją laisvai išpažinti: kai kur bažnyčios yra atidarytos, kunigai gali laikyti Mišias ir teikti sakramentus. Kaune net yra kunigų seminarija šešioms dešimtims klierikų. Bet ne visos vietos užimtos. Mat, esą, religiniai jausmai Pabaltijos kraštuose yra labai susilpnėję".

Neperseniausiai toje pačioje Dirvoje skaitėte, kad vienintelis Lietuvoje dar pareigas galėjęs eiti vyskupas, už atsisakymą įšventinti klierikų j kunigus, pačių komunistų į dvasinę seminariją atsiųstų, buvo nuvežtas į Žagarę ir ten namų areštė laikomas. Dabar vėl atėjo žinia, kad Lietuvos vyskupijai tvarkytoju paskirtas koks tai rusiškos kilmės kunigas, mažai kam žinomas, bet okupantui laikinai priimtinas.

Kadangi bažnyčios persekiojimas Lietuvoje priklausio prie įprastinių komunistinio okupanto apraiškų, mums, teiraujantis kitais reikalais, buvo įdomu patirti, keletą dar mažiau ryškintų klausimų, susijusių ir su religiniais reikalais Lietuvoje. Bet kadangi nesam gavę labiau dokumentuotų atsakymų skaičiais, pasitenkinsim kai kuriomis ištraukomis iš laiškų.

"Kurį laiką buvo sudaromas įspūdis, kad karo metu apgriautas bažnyčias bus galima atstatyti. Ir kur, tuoj po karo, tų bažnyčių išlikę kunigai, talkinami parapijiečių, tai griebėsi daryti, tie ir padarė. Dabar jau nebeįmanoma. Justas Rugienius — religinio kulto direktorius, yra tokių reikalų caras. Jis gavo eilę patyrusių talkininkų, ne kaip religinio kulto reikalams padėti, bet kaip juos greičiau sunaikinti. Į tokius talkininkus prisitraukė ir vieną kitą buvusį kunigą.

Po karo keliose vietose buvo net pastatytos nedidelės bažnytelės, o Klaipėdoje, kur daugiau gali matyti užsieniečio jūreivio akis, net didelė katalikų bažnyčia. Ji tebestovi nebaigta. Kunigai, neva už spekuliaciją suimti, vienas iš jų, po tardymų išėjęs iš proto ir laikomas švėkšnoje.

Kadangi jums įdomu patirti, ar visos tikybos vienos persekiojamos, tai turiau atsakyti, kad ne. Po katalikų eina evangelikai. O į žydų ir pravoslavų religinius reikalus daugiausia žiūrima pro pirštus, bet negalima sakyti, kad ir jiems duodama daug laisvės.

Šiuo metu kovojant su visokiom religinio gyvenimo apraiškoms pradėta nauja ir planinga akcija viską greičiau suardyti. Iš vyresniųjų, ką jie iš ankstyvesnio auklėjimo yra gavę, neatims. Bet jaunimas jau auga ateistinis. Praktikuoją katalikai jau beveik nebegali gauti nors kiek geresnių darbų. O dėl tokio naujo ir griežto persekiojimo, bažnyčios pastebimai tuštėja, jų išlaikymas sunkeja ir uždarymai dažnėja".

Mums, tai iš vienur tai kitur nugirdus, kad dabar komunistai Lietuvoje, vietoj praktikuotų religinių apeigų, nori nors laikinai piršti senąją lietuvių tikybą, buvo ir apie tai įdomu šį tą patirti. Ir šai ką rašo:

"Justino Rugieniaus įstaiga tuo reikalu kažką tai maišo. Komunistinė spauda visai pučia žiemos, pavasario, vasaros šventes. Lietuviai joms domisi. Ir domisi ne todėl, kad tai būtų naujas religinis pakaitalas, bet kad tose šventėse, atmetus partijos primetus neskandumus, gali pademonstruoti savo lietuviškumą. Tai progos lietuviams pasirodyti lietuviams".

B. G.

KADA VARTOJAMOS DIRBTINĖS CITATOS

Turiu garbę prašyti Tamstą maloniai leisti man apsiginti nuo dviejų slapukų, kurie iš tikrųjų polemikos srities nukrypsta į anekdotiškąją, vartodami dirbtines citatas.

Vienas jų, K. O., š. m. Dirvos 82 N-ję "Vieną Dirvos Nr. linksmai perskaičius" pačia laiško antrašte sukelia abejonių. Dir-

vos turinys ar skaitytojas buvo linksmas? Juk galima linksmai vargti prie sunkaus darbo arba linksmai skaityti liūdną straipsnį. Išsireiškimas "linksmai perskaičius" verčia manyti, kad pats skaitymas arba skaitytojas buvo linksmas.

Laiške pacituota iš mano apžvalgėlės "Dainų šventė Chicagoje" š. m. Dirvos 77 N-ję vienas vienintelis sakinyss -- "Be ne didžiausiu įspūdingumu liks mūsų atmintyje D. Š. Komit, Pirm. Prel. J. Albavičiaus ir Lietuvos Atstovo J. Kajecko žodžiai". Ir iš to padaroma išvada -- "rengiant kitą Dainų šventę, nekviesti jokių chorų, bet tik kalbėtojų." Bet nutilęta kitokios mano apžvalgėlės mintys, k. a.; 1) "Didieji dainingos tautos lobiai sužėrėjo,

A. ŽMUIDZINAVIČIUS

Žvejų valtyς Kuršių mariose

AR LIETUVOJE RAGANOS NEBUVO DEGINAMOS?

VYT. ALANTAS

Juozas Gobis, recenzuodamas Alės Rūtos romaną "Žvaigždė viršum girios" (Draugas, birželio 17 d.) tarp kitko pastebi, kad "Lietuvių tautosaka raganą pažįsta, bet Lietuvoje raganos niekad nebuvo deginamos". Šiaip jau Gobis mėgsta išvystelėti savo erudiciją ir savo rašinius papuošia gausingomis svetimų autorių citatomis, bet jo erudicija tyčia ar netyčia smarkiai šlubtelėjo kalbant apie raganų deginimą Lietuvoje.

Dr. V. Daugirdaitė -- Sruogienė savo Lietuvos Istorijoje, 629 psl. rašo: "Po šviesių renesanso laikų 17 amž., pastebima vėl atsilikimo. Tikėta žavėtojų, raganomis, raganiais, burtininkėmis ir burtininkais. Asmenis, įturtus turint ryšių su piktomis dvasiomis, kitiems nelaimę užtraukusius, teisdavo kaimuose, dvaruose, miestuose ir įvairiuose teismuose. Teismųbylose yra išlikusių daugybė raganų procesų dokumentų. Štai 1615 m. Mogūnų kaime, Zarasų apskr. augštesnieji urėdai ir bajorai tardė ir nuteisė gyvus sudeginti įtariamus raganavus -- Sofiją Sūnėnienę su sūnumi Gasiu-

suspidėdžio plačiame pasaulyje", 2) "Keletą kartų publika buvo giliai sujaudinta pačių kūrinių, jų turinio, formos ir atlikimo", 3) apie kalbėtojus -- "nepavyko išvengti perdažno ir pergarsaus tų pačių temų kartojimo" ir daug kitų.

Ar begali būti kam naudos iš tokio laiško?

Antras, "Nenoriu sutikti" laiško, pasirodžiusio š. m. Dirvos 84n-ję, autorius J.K.D., nesutinka su mano recenzijoje "Jonas Vaznelis Tėvynės Garsų koncerte" (š. m. Dirvos 83 n.) akompaniatorės Dietz pavadinimu "subtiliai jautria ir labai rūpestingai palydove", kadangi "ji dainininkui daugiau trukdė, negu padėjo". Šis autorius net vengia to paties mano sakinio antros dalies, čia pat įsakiama pabrėžiančios, kad "frazijų įstojimai porą kartų ne visiškai sutapo su dainuojamais pradiniais momentais".

Vienas dalykas yra jautrumas bei rūpestingumas, kitas gi -- įstojimai. Jeigu J.K.D. nenurodė aiškiau, kuo ir kada pianistė dainininkui trukdė, pav. nusiteikimu, slinktimi ar įstojimais, tai manyčiau, kad tik tai įstojimais, Yra žinoma, kad ir stambiems muzikams - dirigentams, instrumentalistams ir vokalistams - ne matematiškai sausiems, bet būtinai jautriems, žadinantiems ir gyvinantiems partnerius - irgi pasitaiko netikslų įstojimų.

Pridursiu, kad šitame laiške solistas Jonas Vaznelis, net du kartus vadinamas Juozu. Tai yra ne muzikinis, bet opešnis... ne jautrus nerūpestingumas.

VLADAS BRAZIULIS, Cleveland

liu ir Dardundėną. Teismo nutarimas buvo viešai įvykdytas".

Istorikė taip pat cituoja kitą bylą, kaip 1696 m. Kražių vienuolyno viršinininkas patraukė teisman už raganavimą Lauryną Kuzmą, Magdelėną Šaulienę ir Liuciją Nomišaitę iš Kirklių kaimo. Teismas nusprendė kaltinamuosius iširti vandeniu: jiems buvo surištos rankos ir kojos, ir jie buvo sumesti į vandenį. Tais laikais tikėta, kad jei kas skęsta, tai esą natūralu, velnias jam nepadedas, bet jei kas surištas išsilaiko ant vandens paviršiaus, tai reiškia velnias jį palaikęs. Įmestos į vandenį kaltinamosios ėmė skęsti, bet vis tiek ištrauktos iš vandens buvo kankinamos, kad kitus išduotų ir paskum abi raganos ir raganų buvo supleškinti ant laužo.

Gobio erudicijai apie raganų teismus ir deginimus Lietuvoje praplėsti būtų patartina pasiskaityti gerai dokumentuotą, dar laisvoje Lietuvoje 1938 m. išleistą Untulio ir Laisvyno parašytą knygą "Nuo Perkūno iki Bazilikos". Tengelima apšiai rasti iš 17 amž. Lietuvos teismų archyvų atpasakotų bylų apie raganų tardymus, kankinimus ir deginimus. Pagaliau ir vysk. Valančius savo knygoje "Žemaičių Vyskupystė" pastebi: "Žavėtojui savo kaltybę išpažinus, teisėjai tuojau sudegintinu laikė".

Taigi, atrodo, kad 17 amž. Lietuva nė kuo nesiskyrė nuo vakarų Europos, kur miestų aikštėse pleškėjo deginamų raganų laužai.

Toje pačioje savo recenzijoje Gobis pastebi, kad "kas yra raganos psichologiškai nėra išaiškinta". Aš čia nemanau leisti į raganos psichologijos aiškinti, tik noriu pastebėti, kad raganos "psichologija", kitaip sakant, raganos supratimas Lietuvoje nebuvo tas pats prieškrikščioniškais ir krikščioniškais laikais. Manau nenusižengsiąs korespondencinei etikai jei čia pacituosiu privatų man tuo klausimu rašytą Dr. Jo Balio laišką 1960 m. Taigi, jis tarp kit ko rašo: "Ragana yra tikras lietuviškas žodis, kildina jį kalbininkai iš "regėti", tad bus "regėtoja", panašiai, kaip germanų "Seher", tai asmuo, kuris numato ateitį. Slavų "vedma" kildinama iš "žinoti" (slav. "vedati"), tad kitaip bus "žiniuonė" ar "žynė" arba "žynys". Krikščionybės įtakoje tam stabmeldiškam ateities spėjėjui ar žiniuoniui buvo suteikta bloga prasmė. Senas žodis yra "burtininkas, --ė", tai vis buvo suprantama gerąja prasme: asmenys, kurie savo nepaprastais sugebėjimais kitiems žmonėms gali padėti, bet ne kenkti".

Taigi, neatrodo, kad būtų tikslu ir istoriškai pateisinama suplakiti prieškrikščioniškos ir krikščioniškos raganos supratimą. Nėra jokių duomenų tvirtinti, kad senovės lietuviai, gamtos gyvatos tikėjimo išpažinė-

ŠYPSENOS

— ☆ ☆ ☆ —

DU draugai kalbasi apie atostogų praleidimą Danijoje.

--Aš važiuočiau, bet sako, kad ten labai brangus pragyvenimas, -- sako vienas.

--Visai ne. Kad tu žinotum, kaip puikiai ten suorganizuotas turizmas. Vos tik atvykus į Kopenhagą, stoty tave pasitinka gražiai apsirengęs ponas su liuksusiniu automobiliu, kuris nusiveža į restoraną pietauti, paskui aprodo Tivoly visus malonumus, ir vakare nuveža į viešbutį. Viskas tai už dyką, nekainuoja nė cento.

--Tu juokauji?

--Aš tau sakau, kad tai tiesa.

--Tau kas nors papasakojo kaip juoką.

--Ne, aš esu tikras.

--Tu tikras? Ar tau pačiam tai atsitiko?

--Ne man, bet mano žmonai, praeitą savaitę...

*

VYRAS laidoja savo žmoną. Staiga tarp žmonių pamatė verkiantį savo žmonos meilužį, kuriam ašaros rieda riekščiukais.

Priartinęs, jis švelniai paėmė už rankos:

--Nusiraminkit. Neliūdėkit taip smarkiai! Aš greitai iš naujo apsisiešiu...

normali, tik gamtos nuskriausta moteris. Tiesa ji, gerai proga pasitaikius, nužudo savo meilužį niekšą Vyda, bet ar žudynė iš tragiškos meilės jau bus "raganavimas"? Jinėra joks "raganos tipas", ji greičiau yra senmergės davatos tipas. Jei meilės reikalas su mylimuoju būtų išdegęs, tai vargu ar ta "ragana" būtų kuo išsiskyrusi iš kitų Alės Rūtos vaizduojamų moterų. Ji yra nelaimingos meilės auka, kaip visur ir visada pasitaiko.

("Draugo" redakcijai atsišaukus spausdinti atsiųstas Dirvai, Red.)

Kas Dirvos neskaito
-- daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KUR PRALEISTI ATEINANČIAS ATOSTOGAS!

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą Cape Cod. Mass ir praleisti savo atostogas L u š i u ir V e i t u viloje

"M E Š K A"

42 Beach Street
Monument Beach, Cape Cod, Mass.
Tel. Buzzards Bay, PLAZA 9-3251

VILA MESKA tikram poilsiui, be rūpestių siūlo:
• Erdvią ir ramią aplinką • Didelius ir jaukius kambarius • Gerą ir gausų maistą • Pliažas pasiekiamas per 5 min. pėsčiomis • Silver Beach pliažas per 10 min. automobiliu • Vasarotojus be automobiliu nuveža ir parveža savininkai • Vaikams rengiami pavakariėliai su lietuviška programa • Tėvams išvykus vakarais prižiūrimi vaikai • Zuvavimas geras jūroje ir ežerėliuose.

SEZONO PRADZIA BIRŽELIO MĖN. 17 DIENĄ.

Kainos neaukštos. 15% NUOLAIDA vasarojantiems nuo birželio 17 d. iki liepos 8 d. ir nuo rugsėjo 2 d. iki sezono uždarymo.

Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojai statistikos šviesoje

J. K. GASIS

Pirmasis gyventojų surašymas JAV buvo darytas 1790 m. Suvedus surašymo davinius buvo rasta, kad JAV tada buvo 3,929,000 gyventojų. Iš jų 3,172,000 buvo balti, ir 757,00 ne baltosios rasės.

Po to, kas dešimtmetį sekė kiti surašymai, arba kaip čia paprastai sakoma "cen-zai". Paskutinis jų buvo darytas 1960 m. balandžio 1 d., ir kai kurie daviniai iš to surašymo jau yra paskelbti. Iš jų išryškėja, kad bendras JAV gyventojų skaičius per dešimtmetį (nuo 1950 iki 1960 m.) padidėjo beveik 28 milijonais

asmenų. Iš jų apie du milijonai iš imigracijos, ir apie 26 milijonai iš natūralaus gyventojų prieauglio.

Per 1960 m. gyventojų surašinėjimą buvo rasta, kad JAV yra 179,323,000 gyventojų, iš kurių 158,832,000 baltų, 18,872,000 negrų ir 1,620,000 — indėnų ir ne baltosios rasės aziatų.

Pavaizdavimui, kaip JAV gyventojai daugėjo bendrai ir imant rasėmis, nuo 1900 iki 1960 m., mes duodame lentelę, rodančią surašymo metus ir padaugėjimo procentą, lyginant su prieš tai einančiu dešimtmečiu.

Surašymo metai	1910	1920	1930	1940	1950	1960
Padidėjo gyventojų skaičius	21.0%	15.0	16.2	7.3	14.5	18.5
Baltųjų	22.3	16.0	16.3	7.2	14.1	17.5
Ne baltųjų	11.5	6.3	14.7	7.8	17.1	26.7

Iš paduotos lentelės aiškiai matyti, kad JAV gyventojai daugėja maždaug 16% vidurkiu kas dešimtmetį. (Išimtį sudaro 1900-1910 metų laikotarpis, per kurį atvyko 8,795,390 imigrantų tuo nepaprastai pakėlė daugėjimo procentą. O taip pat ir 1930-1940 m. laikotarpis, kai dėl didžiosios depresijos, daugėjimo procentas smarkiai krito).

Išryškėja ir antras faktas: iki 1930 metų JAV baltieji gyventojai daugėjo didesniu procentu negu kiti gyventojai. Priežastis buvo milžiniška baltųjų imigra-

cija. Po to, tas procentas pasikeitė baltųjų nenaudai, ir su aiškia didėjimo tendencija.

Kaip JAV gyventojai daugėjo per dešimtmetį, imant kiekvieną valstiją atskirai?

Per 1960 m. gyventojų surašymą rasti gyventojų skaičiai ir padidėjimo procentas per dešimtmetį, imant kiekvieną valstiją atskirai (grupuojant jas į tam tikrus regionus ir kurie naudojami statistikos smulkesnius jų padalinius, tikslams), duodama sekančioje lentelėje.

Valstijos pavadinimas	Gyventojų skaičius tūkstančiais	padidėjimo % per dešimtmetį
I REGIONAS		
Naujosios Anglijos dalinys		
Maine	969	6.1
New Hampshire	607	13.8
Vermont	390	3.2
Massachusetts	5149	9.8
Rhode Island	859	8.5
Connecticut	2 535	26.3
Vidurinio Atlanto dalinys		
New York	16 782	13.2
New Jersey	6 067	25.5
Pennsylvania	11 310	7.8
II REGIONAS		
Šiaurės Rytų dalinys		
Ohio	9 706	22.1
Indiana	4 662	18.5
Illinois	10 081	15.7
Michigan	7 823	22.8
Wisconsin	3 952	15.1
Šiaurės Vakarų dalinys		
Minnesota	3 414	14.5
Iowa	2 758	5.2
Missouri	4 320	9.2
North Dakota	632	2.1
South Dakota	681	4.3
Nebraska	1 411	6.5
Kansas	2 179	14.3
III REGIONAS		
Pietų Atlanto dalinys		
Delaware	446	40.3
Maryland	3 101	32.3
District of Columbia	764	(—) 4.8
Virginia	3 967	19.5
West Virginia	1 860	(—) 7.2
North Carolina	4 556	12.2
South Carolina	2 383	12.5
Georgia	3 943	14.5
Florida	4 952	78.7
Pietryčių Centro dalinys		
Kentucky	3 038	3.2
Tennessee	3 567	8.4
Alabama	3 267	6.7
Mississippi	2 178	(—) 0.0
Pietvakarių Centro dalinys		
Arkansas	1 786	(—) 6.5
Louisiana	3 257	(sumažėjo) 21.4
Oklahoma	2 328	4.2
Texas	9 580	24.2
IV REGIONAS		
Kalnų dalinys		
Montana	675	14.2
Idaho	667	13.3
Wyoming	330	13.6
Colorado	1 754	32.4
New Mexico	951	39.6
Arizona	1 302	73.7
Utah	891	29.3
Nevada	285	78.2

Pacifiko dalinys		
Washington	2 853	19.9
Oregon	1 769	16.3
California	15 717	48.5
Alaska	226	75.8
Hawaii	633	26.6

Imant regionais gyventojų skaičius daugėjo:

Regionas	Gyventojų snaičius (tūkstančiais)	Padidėjimas nuo 1950 iki 1960
		Skaičius %
Šiaurės Rytų	44 678	5 200 13.2
Šiaurės Centrinis	51 619	7 158 16.1
Pietų	54 973	7 776 16.5
Vakarų	28 053	7 863 38.9

Kaip iš lentelės matyti, gyventojai mažiausiai daugėjo Šiaurės Rytų regione kaip skaičiumi taip ir procentualiai, o daugiausiai pakilo Vakarų regione.

Kokiu santykiu JAV gyventojai daugėja rasėmis? (Imant kiekvieną regioną

atskirai). Atsakymą į šį klausimą galima matyti iš žemiau duodamų lentelių, kurios rodo baltų ir negrų skaičius ir padaugėjimo nuošimtį per dešimtmetį kiekvienam regione atskirai, per paskutinį 100 metų (nuo 1860 iki 1960).

Šiaurės Rytų Regionas				
Metai	Baltų gyv. skaičius	Padidėjimo %	Juodukų skaičius * (tūkstančiais)	Padidėjo % per dešimtmetį
1860	10 438		156	
1870	12 117	16.1	180	15.4
1880	14 274	17.8	229	27.2
1890	17 122	20.0	270	17.9
1900	20 638	20.5	385	42.6
1910	25 361	22.9	484	25.7
1920	28 958	14.2	679	40.3
1930	33 244	11.3	1 147	68.9
1940	34 567	4.0	1 370	19.4
1950	37 399	8.2	2 018	47.3
1960	41 540	11.7	3 022	50.4

Šiaurės Centrinis Regionas				
Metai	Baltų gyv. skaičius	Padidėjimo %	Juodukų skaičius * (tūkstančiais)	Padidėjo % per dešimtmetį
1860	8 900		184	
1870	12 699	42.7	273	48.4
1880	16 961	33.6	386	41.0
1890	21 914	29.2	431	11.4
1900	25 776	17.6	496	15.3
1910	29 279	13.6	543	9.5
1920	33 164	13.3	793	46.0
1930	37 249	12.0	1 262	58.6
1940	38 640	3.7	1 420	12.5
1950	42 119	9.0	2 228	56.9
1960	48 023	14.0	3 446	54.7

Pietų Regionas				
Metai	Baltų gyv. skaičius	Padidėjimo %	Juodukų skaičius * (tūkstančiais)	Padidėjo % per dešimtmetį
1860	7 034		4 097	
1870	8 611	22.4	4 933	20.4
1880	10 555	22.6	5 954	20.7
1890	13 193	25.0	6 761	13.6
1900	16 522	25.2	7 923	17.2
1910	20 547	24.4	8 749	10.4
1920	24 132	17.4	8 912	1.9
1930	28 372	17.6	9 362	5.0
1940	31 033	9.4	9 905	5.8
1950	36 450	17.5	10 225	3.2
1960	43 510	19.4	11 312	10.6

Vakarų Regionas				
Metai	Baltų gyv. skaičius	Padidėjimo %	Juodukų skaičius * (tūkstančiais)	Padidėjo % per dešimtmetį
1860	551		4.5	
1870	910	65.1	6	33.3
1880	1 612	77.1	12	100.0
1890	2 872	78.1	27	125.0
1900	3 873	34.9	30	11.1
1910	6 544	71.5	51	70.0
1920	8 567	30.9	79	54.9
1930	11 421	33.3	120	51.9
1940	13 350	16.9	171	42.5
1950	18 574	39.1	571	234.0
1960	25 325	36.3	1 086	90.0

* Juodukų skaičius reiškia negrų skaičius, nepriskaitant prie jų indėnų ir ne baltosios rasės aziatų, nes šių rasių skaitlinės, sudarant šią lentelę, dar nebuvo paskelbtos.

Atidžiai pažūrėjus į skaitlines matyti, kad maždaug iki 19-to amžiaus paskutinio dešimtmečio, Šiaurės Rytų regione baltieji ir juodukai padaugėjo procentais lenktyniavo be didesnės vieny ar kitų persvaros. O po to, juodukai baltuosius pralenkė ir pastoviai dauginasi maždaug 4 kartus greitesniu tempu, negu baltieji.

Šiaurės Centriniam ir Vakarų regionuose baltieji ir juodukai lenktyniavo be žymios vieny ar kitų persvaros maždaug iki pirmojo pasaulinio karo. Po to padaugėjimo procentai rodo, kad juodukai baltuosius pralenkė ir pastoviai dauginasi maždaug tris su puse karto greičiau kaip baltieji.

Pietų regionas sudaro išimtį. Ten baltieji visą laiką daugėja smarkesniu tempu negu juodukai. Ypač tas santykis baltųjų naudai prasikišo nuo pirmojo pasaulinio karo, kai negrai pradėjo dideliais skaičiais emigruoti iš pietų į šiaurę ir vakarus.

Bendrai paėmus visus keturius regionus plaukia išvada, kad JAV gyventojai juodėja. Juodėjimas eina trijuose regionuose, o baltėjimas tik viename. Tas juodėjimas ypač aiškiai matyti didmiesčiuose. Bet apie tai parašysime kitą kartą.

Jūros mėgėjus atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO. ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMY.

Čia ažuolais apsupto vasarnamio erdviose kambariuose su privačiais dušais ir kitais patogumais už neaukštą kainą, ramiai pailsėsite.

Tik per keletą minučių pėsčiom pasiekiamas vandenynas — paplūdimys; taip pat kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis ir šaldytuvais. Maudymosi mokestis apmokamas savininkų. Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. LANYS,
515 4th Ave., Asbury Park, N. J.
Telef. PR 6-9783.

Juo diržas ilgesnis, tuo amžius trumpesnis

MAŽIAU VALGYKIME GYVULINIŲ RIEBALŲ

Dr. STEPONAS BIEŽIS

Neseniai Japonijoje plačiu mastu praveisti tikslūs moksliniai tyrinėjimai davė tikrai stebinančius duomenis. Ten širdies smūgių įvyksta dešimtį kartų mažiau, negu šiame krašte. Bet ką tai reiškia? Ar tai galėtų būti rasis savotiška ypatybė, gyvenimo būdas, maistas ar kas kita?

Vedant tyrinėjimus buvo nustatyta, kad japonai, kalorijomis matuojant tvalgo tik dešimtį nuošimčių riebalų. Tuo tarpu amerikiečiai valgo 40 nuošimčių, atseit, mes valgomę keturis kartus riebalų daugiau už japonus. Taip pat, skrodimų tyrimais nustatyta, kad japonų kraujyje induose riebalų rasta normalūs kiekiai.

Visus davinius išanalizavus prieita išvados, kad japonai valgydami mažiau riebalų, mažiau susilaukia ir širdies smūgių. Kitaip tariant, sakant išsiaiškina, kad amerikiečių riebus maistas, ty riebalų perviršis, yra atsakingas už tokį didelį širdies smūgių skaičių.

Šiaurės Italijoje, turtingoje žemdirbių apylinkėje, kur ūkininkai valgo labai daug duonos, į kurią dedama gausiai riebalų, o pietums valgo storus riebių bekonų brizus, ligoninėse guli dešimt nuošimčių ligonių, iš kurių širdies smūgių. Viso jų maisto riebalai sudaro 30 nuošimčių.

Taip pat riebalų žymus perviršis rasta ir jų krauje. Iš kitos pusės, pietiniame Italijos krašte apie Nepolį, kur gyventojai nepalyginamai vargingesni, jų viso maisto riebalai sudaro tik 20 nuošimčių. Šios apylinkės ligoninėse rasta ligonių, susirgusių širdies smūgiais, tik du -- trys nuošimčiai. Jų kraujyje riebalų pastebėta beveik normaliai. Tai lyg rodo tiesioginį santykiavimą širdies smūgių su valgomų riebalų kiekiais.

Gvatemaloje ūkininkai labai mažai riebalų vartoja. Ir pas juos gana retai įvyksta korenarijų širdies arterijų sklėrozė. O miestų gyventojai tris -- keturis kartus daugiau riebalų valgo ir tolygiai dažniau juos ištinka širdies smūgiai.

Gvatemalos ūkininkai yra indėnai, taigi geltonosios rasės. Kaip žemdirbiai jie daugiau judrūs ir lengvesni už miestiečius, kurie veik išimtinai yra europiečiai. Šie skirtumai gali turėti savos reikšmės. Costa Rica veik išimtinai europiečių kilmės. Visi mažai riebalų vartoja ir širdies priepuolių atsitikimų proporcijoms atitinka gvatemaliečių ūkininkams. Iš to lyg ir seka išvada, kad rasė ir darbo sąlygos atpuola, kaip reikšmingas faktorius.

Pietų Afrikoje miestas Cape Town duoda ryškų palyginimą. Tenyščiai lūšnų gyventojai, esantieji žemiausiam ekonominiame lygyje, beveik išimtinai minta kukurūzų košeir balta duona, riebalų retai tegaudami valgyti. O to paties miesto europiečiai, gyvenę prabangoje, valgo daug riebalų. Pas lūšnų gyventojus širdies priepuolių reikšmė, o pas europiečius labai

dažnas atsitikimas. Tai vis neišvengiamai rodo, kad maisto ypatybės, atseit, į suvalgomų riebalų kiekius.

Dar tvirtiau sustiprina tiesioginį santykiavimą tarp suvalgomų riebalų ir arterijų sklėrozės. Antrojo pasaulinio karo patyrimai Vokietijoje ir okupuotose kraštuose riebalai buvo smarkiai suvaržyti. Buvo pastebėta, kad mirimų skaičius nuo širdies smūgių stebėtinai žymiai buvo sumažėjęs. O po karo, gyvenimui sunormalėjus, kada riebalų nebestigo, prieškarinė padėtis atsistatė -- mirtingumas nuo širdies atakų sugrįžo į prieškarinį lygį. Šiame krašte jokio pasikeitimo nebūta, nes sąlygos nebuvo pasikeitusios.

Iš čia atpasakotų ir kitų davinių galima daryti išvadą, kad aukštas riebalų vartojimas, susijęs su arterijų sukietėjimais, kurie sukelia širdies smūgius. Jų išvengimui arba sumažinimui reikia mažiau riebalų valgyti. Teigiama, kad sumažinus riebalų vartojimą tik vienu ketvirtadaliu, širdies smūgių sumažėsia 50 nuošimčių. Nors tai nėra galutinasis žodis, bet su esamais daviniais reikia skaičiuoti ir juos tinkamai vertinti, kol turėsime stipresnių įrodančių faktų.

Tikslus ligos atpažinimas, o šiuo atveju ypatingai svarbus, kad būtų galima nustatyti gydymo metodus. Tačiau ir šiais laikais ne visos ligos duodasi reikiamai atpažinti. Vieną iš tokių yra ir arterijų sklėrozė. Ši liga visada esti chroniška, tęsiasi net desėtkais metų visai nesukeldama jokių ženklų. Galima net pasakyti, kad ji iš viso nepasižymi jokiais simptomais, kurie vieną ar kitą įspėtų asmenį apie jos pasireiškimą. Taigi žmogus dažnai visai nežino apie jos turėjimą net per visą gyvenimą. O ji tikrai yra plačiai paplitusi.

Tiesa, kraują tyrinėjant nesunku nustatyti riebalų kiekį, kurie vadinami cholesteroliu ir kurie būna kristalinės išvaizdos ir netirpsta vandenyje. Vienok tokių riebalų visuomet pas kiekvieną žmogų esti tam tikroje normoje. Tik jų padaugėjimas gali sukelti įtarimą. Bet ir čia daugiau prileidimas, o ne pačios diagnozės tikrovė. Tačiau cholesterolio žymus ir nuolatinis pakilimas lyg duoda nemenko pagrindo arterijų sukietėjimui įtarti.

Rantgeno nuotraukos, dažniausia daromos kitais tikslais, reikalauja pasakyti, parodo sukaikėjimo rūšies sklėrozę. Bet šiaip jau šiuo metu tikrų būdų ir priemonių visai nesama aiškiai nustatyti arterijų sukietėjimo diagnozė.

Kada įvyksta širdies, smegenų ar kur kitur smūgis, tai patstai įvykis jau duoda suprasti, kad tai kilo iš arterijų sukietėjimo. Kol visiškai sveikos arterijos, menami smūgiai nepasireiškia, nes jomis kraujas laisvai ir normaliai teka, nesudaro sąlygų trombozei įvykti -- kraujui sukrekti.

Tikrojo gydymo šiuo metu dar nesama. Kada arterijose kraujas laisvai teka, tai šitokiuose atsitikimuose visai nėra reikalo jokiam gydymui. O pašalinti jau įvykusį sukietėjimą nėra vaistų arba kitokių priemonių, išskyrus ypatingą operaciją kraštutiniais atsitikimais.

Kartais nuo karto, kada arterijos vidus visai užsikemša ir su laiku kraujas apytaką, kas staigiai pasireiškia ypatingu skausmu, tai pastaruoju laiku pradėtos daryti tam tikros operacijos, kurios ir dabar sekmingos. Dabar jos tęjiamos tik pačių didžiųjų arterijų atsitikimuose, kaip aortos ir jos didžiųjų šakų. O mažesniųjų atsitikimuose, kaip smegenų, širdies koronarinių arterijų, chirurgo rankai dar neįmanoma ligoniui teikti pagalbą. Atėitis gal kada nors bus dosnesnė.

Apsisaugojimas taip pat dar miglomis apgaubtas. Kiek iki šiol patirta, tai vyriausiu kaltininku

(Nukelta į 5 psl.)

Per Čapkelių raistą

Ištrauka iš A. Žmuidzinavičiaus atsiminimų "Paletė ir gyvenimas"

1907 metų vasarą mudu su Tadu Ivanausku nutarėme perbristi Gudų girios dalį -- Čapkelių raistą. Tai ekskursijai iš anksto pasiruošėme. Tadas pasiėmė butelių žalčiams, gyvatėms ir driežams sukišti, formalino vabzdžiams, dvi poras vyžių, na ir žinoma, savo dvivamzdį su visokiais reikmenimis. Aš į kuprinę susidėjau, svarbiausia, dėžę su dažais ir pora naginių; na ir abudu -- dar šį tą mais-tui, skardines kavai išsivirti.

Savo žyją pradėjome iš Mus-teikos kaimo, 10 km nuo Mar-cinkonių į pietryčius.

Musteika -- tai Tado numylėtas kaimas. Jis ten kartais ir ilgesnį laiką apsisėdavo. Arti-muose miškuose medžiოდavo ir didindavo savo paukščių ir kitų gyvųjų kolekcijas. Vienu tarpu su žmona buvo ten net apsigyvenęs ir įsteigė pradžios mokyklą. Čia jie abudu ir mokytojavo, rizikuodami pakliūti į kategoriją tų nusikaltėlių, kurie be caro valdžios leidimo drįsta vaikus mokyti, ir tai dar lietuviškai.

Ten buvo dvi Tado simpatijos: senas medžiotojas Miškinis, prieš 40 metų (skaitant nuo anų laikų) nušovęs bene paskutinį Lietuvoje lokį, ir mėlynakė geltonkasė kelerių metų mergio-tė Malvinulė, su kuria jis džiū-kiškai pašnekėdavo.

Ypač Tadas mėgdavo klausytis, kaip ji, tik jam atvykus, čiauš-kėdavo:

-- Žiūrėk, kokis pas mus kaci-nys: jis net džiūlį pacukų at-sitysia. -- Arba: -- Parodyk, kūrūnai nušovei: gal cecerukų, o gal ančių?

Tadas niekuomet neužmiršdavo atnešti jai ir tam senam medžiotojui šokių tokių dova-nų.

Pernakvojė tame mielamekai-me, saulėtą ramų rytą, perėję poros kilometrų mišką, įžengė į Čapkelių raistą. Raistas, žiū-rint į rytus, tolimame horizonte baigėsi mėlyna miškų juostele, o į šiaurę ir į pietus iki pat ho-rizonto jo galo nebuvo matyti. Tai lygi, šlapia, samanomis dengta lyguma su retomis, se-nomis skurdžios išvaizdos, kokių 3 m, aukščio puštelėmis. Samanų sluoksnis ne mažesnis kaip pusė metro, o po jomis -- van-duo ir klampynė. Kur-nekur toje samanų juroje margavo žalios medžių ir ajerių dėmės. Jie supa "akis" -- dažniausiai apskritus ežerėlius, prie kurių sunku prie-eiti, nes jų vanduo toli paeina po susipynusių žolių šaknimis. Einant tie ajerai ir meldai į lin-ksta, ir nė nepajunti, kaip tau vanduo jau siekia pilvą. Arba susipynusios šaknys tau po kojo-mis prakiūra, ir klepteri į žo-lėtą vandenį, iš kurio išsikepur-nėti ne taip jau lengva.

Išėję iš tamsaus miško, mes ir pamatėme pakilusias saulės šviesoje tą nuostabią minkštą, horizonte nykstančią lygumą. Viršum jos jau buvo pakilęs švel-nutis sidabrinis rūkas. Rytuose lygiose platybėse vienur arti ho-

rizonto dunksojo lyg kalnelis su keliomis aukštomis pušimis. Į tą pusę mes nukreipėme savo žingsnius. Saulė negailestingai ėmė mus spirginti. Karštas oras ėmė jaučiamai kilti iš minkštų samanų, o aplink jis virpėjo švel-niomis vilnimis.

Ir bridome mes klaurą diene-lę iki kelių tomis samanomis, mirkydami iki kaulėlių savo pė-das kažkokiam tirštame skysti-me. Samanos viršuje buvo tie-siog karštos, o tas vanduo, -- ledo šaltumo. Aš neatmenu, ka-da man saulė buvo karštesnė ir vanduo šaltesnis, kaip tą žavią vasaros dieną, kada mes bri-dom pelkių jūra. Vidurdienį mū-sų atlapį sprūdai ir plikos ran-kos buvo jau paraudonavę nuo saulės ir skaudėjo, o nuo sūraus prakaito kūnas perštėjo. Taigi griuvome valandėlę į minkštas samanias ir gulėjome tenai iš-sitęsę, kol pajutome po šonais ledo šaltumo vandenį. Tada apsi-vertėm ant kito šono ir netrukus pakilę ėmėme vėl giliai minkyti rudas ir baltas samanias, atsiet, drožėme toliau.

Prisiartinome prie aukštų maurų salelės. Įbridę į juos, pamatėme čia pat ežerėlį. Staiga tik per kokius 20 m nuo mūsų kažkas sunkiai plumptelėjo į van-denį. Žiūrim -- didžiulis brie-dis, užmetęs plačius ragus sau ant sprando, jau plaukia per eže-rėlį. Įsisiūbavęs vanduo sklei-džia plačias bangas, o jis savo krūtine galingai plėšia tą vandenį į abi puses.

Nespėjome dar gerai nęsižiū-rėti to puikaus plaukiko, kai jis jau pasiekė kitą ežerėlio kraš-tą. Pakėlęs galvą iš vandens ir pašokęs, savo priešakinėm ko-jom užsikabino už susipynusių žolių šaknų plutos. Pluta po sun-kiau briedžio kūnu įlinko į van-denį; jis vėl pašoko, vėl galin-gomis savo kanopomis užsikabino už linkstančio kranto ir vėl nu-grimzdė, ir pagaliau trečią kar-tą, stipriai pasitempęs, jis visas pasirodė paviršiuje. Ir kad dūmė, tasai žvėrių didžiūnas pelkių ly-guma, kad dūmė! Tik ne dulkės, bet samanų kamuoliai į lydėjo. Puikus gyvulys!

Ejome toliau. Vėl ta pati be-krasė lyguma. Vėl samanios ligi kelių, apačioje baisesiai šaltas van-duo, o viršuje spirginanti saulė. Mes brenam, brenam.

Tolumoje vėl pasirodė "akis". Priejom prie jos. Už aukštų, mirkstančių vandenį pakraščio žolių išgirdome lyg klegesį, lyg ūžimą. Iškišę galvas per tas žo-les, vandens negalėjome matyti: ten buvo didelė apskrita ančių pluta. Jos gražiai dengė viso ežerėlio paviršių, ir tik kai kur toje ančių plutoje bolavo maži žvyrų (vandens usnių) lapai.

Mano Tadas pritūpė iš džiaugs-mo. Jo veide šmėstelėjo šel-miška šypsena. Man irgi topte-lėjo: bus vakarieni.

Šuktelėjom, ūkterėjom. Ir štai prieš mus pakilo "tamsus", ū-

žiantis ančių debes. Tadas ne-taikydamas šovė į jį. Debesis nuskrido. Priešais mus vandenį liko nukritusios kelios antys. Bet kaip jas paimti? Plaukti prie nu-šautų ančių dygliuota žvyrų pluta nepriplauksi. Sumirkę ligi juos-tos, padėdami vienas kitam ir už-mesdami ilgus krumplytuotas aje-rų šaknis, vargais negalais iš-traukėme porą antelių.

Užteks!

Ir vėl bridom, bridom... iš dan-gaus negailestingai saulės kepi-nami, iš po samanų žiauriai van-dens šaldimi.

Vakarop. Ta pati karštos dienos tyla. Tik lyg pavargusi visa ly-guma tyliai alsuoja kvapia šilu-ma. Artinomės prie trečios "a-kies". Tikėdamiesi vėl ką nors įdomaus pamatyti, priėję priepat vandens, iškišome galvas iš aukštų meldų. Tačiau paviršiuje nieko, tuščia. Ramutėlis van-duo garavo šiluma. Tik įsižiū-rėję į patį vandenį, pamatėme čia pat po jo paviršium kažkokias pailgas juodas dėmes. Tos dė-mės, nuo pusės ligi vieno metro ilgumo, pradėjo lėtai leistis žemyn ir netrukus visai gelmėse pranyko. Tai buvo žuvys. Bene lynai. Jie šildėsi saulėje, ir, mus pamatę, tingiai nusileido į dugną.

--Na, kaip aš nesusipratau -- šauti! -- sudejavo Tadas, -- bū-tume turėję vakarieni ir žuvie-nos!

Artinomės prie salos. Vos vos kilnojome kojas, traukdami jas iš gilių samanų ir vėl ten gramz-dindami. Jau nesidairėm aplin-kui. Mūsų akys įtemptai žiūrėjo į kelias senas pušis, kurios savo plačiomis viršūnėmis dengė kyšančią iš pelkių lygumos mažą kalnelį.

Pagaliau priėjome. Salelė tik per kokį metrą iškilusi iš pelkių. Ją dengė krūmokšniai, kai kur viržiai, kai kur trumpos įvai-riaspalvės samanios, žydinčių čėbrų ir smilgų, varpelių, ramu-nių ir kitokių žolynų pamargintos. Saloje stovėjo keletas plačiomis kepurėmis pušų. Dar neseniai, matyt, jų būta daugiau, -- tą liudijo riogstantieji stori kelmai, o prie jų krūvos skiedrų ir sau-sų šakų. Pušys iškirastos žiemą, kada raistas užšąl ir galima juo rogėmis važiuoti.

Didžiai patenkinti, jau saulei leidžiantis, įžengė į salą. Aš mečiau ant minkštos samanų ir žolių patalynės savo kuprinę, apsiaustą ir išsitiesiau aukštel-ninkas.

Tik štai pajutau, kad man po galva kažkas kruta. Pakilau, o ten iš po mano apsiausto sprunka vikrios gyvatės. Netrukus puikius egzempliorius Tadas jau kimšo į savo butelius. Jis jas griebdavo už pakarpas, taigi už tos vie-tos, kur baigiasi galva, ir ryž-tingai kišdavo į stiklinius kalė-jimus.

Po to iš skiedrų ir samanų pasitaisėme paaukštintus guo-lius, susikūrėme laužą vakarie-nei. Tadas dorėjo antis, o aš,

A. ŽMUIDZINAVIČIUS

Tik tris paliko

paėmęs mūsų skardinę, nuėjau ieškoti vandens. Nereikia manyti, kad šiame šlapiame raistetaip jau paprastai gali pasisemti vandens. Reikia pirmiausia, ra-dus tinkamą vietą, sustoti ant vienos kojos ir laukti, kol koja bent iki kelių paskęs samanose. Kai pajungti, kad šaltas vanduo jau apsėmė tau naginę, tada pro blauzdą kišk iki to vandens skar-dinę, įspausk ją, pasemk ir pažiū-rėk, ką ištraukei: gal purvyną, gal sutrūnijusias samanias. Man pasisekė. Ištraukiau rudą rudutė-lį, bet švarų vandenį. Paragavau: skonis nieko sau, tik kartokas. Tas gerai -- nereikės pipirų. Tadas į abi skardines įdėjo po porą gerų gabalų antienos. Ne-turėjome, pasirodo, druskos. Bet išgelbėjo išradingumas. Buvome pasiėmę sūrokos dešros. Įdėjome jos po gabalą į skardines, ir ge-rai. Nė nepamatėme, kaip mūsų puodai užvirė. Ir netrukus jau skaniai valgėme sriubą su antie-na. Sriuba buvo puiki, tamsios ru-dos spalvos, gana sūri, šiek tiek kartoka, -- mūsų vyriškam sko-niui labai tiko, -- tik buvo jos mažoka. Teisybė, antiena atrodė lyg ir kieta, bet tai mums nuo-taikos negadino.

Po vakarienės sugulėm.

Kaip smagu! Kaip dieviškai malonu! Iš apačios žemė dar al-

suoja šiluma ir sausu čėbrelių ieškoti vandens. Nereikia manyti, kad šiame šlapiame raistetaip jau paprastai gali pasisemti vandens. Reikia pirmiausia, ra-dus tinkamą vietą, sustoti ant vienos kojos ir laukti, kol koja bent iki kelių paskęs samanose. Kai pajungti, kad šaltas vanduo jau apsėmė tau naginę, tada pro blauzdą kišk iki to vandens skar-dinę, įspausk ją, pasemk ir pažiū-rėk, ką ištraukei: gal purvyną, gal sutrūnijusias samanias. Man pasisekė. Ištraukiau rudą rudutė-lį, bet švarų vandenį. Paragavau: skonis nieko sau, tik kartokas. Tas gerai -- nereikės pipirų. Tadas į abi skardines įdėjo po porą gerų gabalų antienos. Ne-turėjome, pasirodo, druskos. Bet išgelbėjo išradingumas. Buvome pasiėmę sūrokos dešros. Įdėjome jos po gabalą į skardines, ir ge-rai. Nė nepamatėme, kaip mūsų puodai užvirė. Ir netrukus jau skaniai valgėme sriubą su antie-na. Sriuba buvo puiki, tamsios ru-dos spalvos, gana sūri, šiek tiek kartoka, -- mūsų vyriškam sko-niui labai tiko, -- tik buvo jos mažoka. Teisybė, antiena atrodė lyg ir kieta, bet tai mums nuo-taikos negadino.

Po vakarienės sugulėm. Kaip smagu! Kaip dieviškai malonu! Iš apačios žemė dar al-

tas tik lapterėjo galingais sparnais ir išnyko už plačių pu-šų viršūnių. Tadas šoko paskui, bet jis jau dingo toluoje. Po pusryčių, per kuriuos sudorojo-me vakarykščių mūsų ančių liku-čius, minkėm samanias toliau. Pasiekėme raisto kraštą tik tos dienos pavakare. Iš raisto įbri-dome tiesiog į mišką. Bet koks tai buvo miškas! Įžengėmetiesiog lyg į kokį platų, tamsų urvą. Minkštame grindų kilime ret-karčiais žėrėjo saulės aukso dė-mės, o tamsias susipynusių ša-ky lubas rėmė milžiniško sa-manoti stulpai. Tyla, kokią retai kur rasi. Jautėmės mažyčiai.

--Štai, Antanai, kaip atrodo tikrasis Lietuvos miškas, -- pra-šneko Tadas. -- Apie tokius miš-kus gieda mūsų senovės dainos. Dabar tik retai kur sutiksi jų likučius.

Įžengėme toliau. Praėjome iš-virtusių sutrūnijusių eglių stuob-rius, prasiskverbėme pro jaunų eglių tankumynus, Eglės praretė-jo, pasirodė pušys, samanios, miško gėlytės, ir štai prieš mūsų akis -- grybai! Puikus margas grybų kilimas. Kokių tik ten ne-buvo: lepšiai, samanlukai, ūmė-dės, voveruškos, raudonikiai, kelmučiai, gruzdžiai, žaliukai, rudmėsės, paliepės, pagaliau, puošnūs musmiriai. Visokių ten jų priviso -- nenuodingų ir nuo-dingų. Tik tūp ir rinkis sau aplinkui, kas tau patinka. Gaila, kad mes nebuvome pasirengę grybauti. Būtume prisirinkę mai-šus ar pintines.

Toliau ėjome miško keliu, o kai patekome į atvirą lauką, buvo jau naktis.

MAŽIAU VALGYKIM...

(Atkelta iš 4 psl.)

stipriai nužiūrimas riebalų per-viršis. Šios nuomonės patvirtini-mui jau surinkta daugybė davi-nių, kurie vis daugiau ir daugiau tyrinėtojų įtikina. Daugelis apie tai jau ir nebeabejoja.

Atitinkama mankšta ar šiaip jau nuolatinis judrumas, kurie fizinio darbo nedirba, privalo-mas tiek jauniems, tiek senstan-tiems ir pasenusiems geresnės sveikatos ilgesniams išlaikyti. Tai gyvina visą organizmą ir išlaiko tvarkingesnėje būklėje kraujo apytaką. O tai nemenkai apsaugoja arterijas nuo sustin-gimo.

Gyvenant nuolatinėje ekonomi-nėje gerovėje, atrodo, kiekvie-nam reikėtų išmokyti tik skalsų maistą valgyti, o ne sau duobę kasti, kaip šiais laikais daugelis daro, greičiausia apie tai visai nepagalvodami. Pirmoje eilėje dauguma turėtų sumažinti riebalų nors per pusę. Tada žmonės ne-nutuks ir dažnai savo artėrijų nepavers niekais. Čia visad rei-kia neužmiršti geros patarlės, kuri sako: juo diržas ilgesnis, tuo amžius trumpesnis.

A. ŽMUIDZINAVIČIUS

Paskutinės gubos

PAVYKUSIOS PABALTIEČIŲ ŽAIDYNĖS

Liepos 22 - 23 d. Clevelande su geru pasisekimu praėjo 5-sios Š. Amerikos Pabaltiečių Vasaros Žaidynės, savo programoje apėmusios lengvąją atletiką, plaukymą ir lauko tenisą. Pabaltiečių Sporto Federacija šiais metais varžybas paskyrė rengti lietuviams. Mūsų sporto vadovybė šių varžybų vykdymą patikėjo Vid. Vakarų Sporto Apygardai ir Clevelando LSK Žaidimui, Pastarieji žaidynių pravedimui specialiai sudarė Organizacinį ir Varžybinių komitetus. Pirmenybes globojo ALB-nės

Clevelando I-ji ir II-ji Apylinės.

Visais žaidynių ūkiniais reikalais, kaip finansų sutelkimas, parengimo surengimas, sportininkų apnakvydinimas ir pan. rūpinosi Organizacinis Komitetas, kurio sudėtyje buvo: F. Eidimtas -- pirm., O. Jokubaitienė -- vicepirm., J. Žilionis -- išd., E. Vodopalienė -- sekr., E. Levinš -- latvių atstovas, E. Reinold -- estų atstovas, A. Bielskus -- varžybinių k-to atstovas A. Korsakas, Žagarskas, V. Mazoliauskas ir Puškorius -- na-

riai. Tikrai nepridėdami pasakytume, jog šalia visų savo pareigas nuširdžiai ir sumaniai atlikusių Komiteto narių, pagrindinę darbo našą ištėpė energingoji O. Jokubaitienė ir J. Žilionis.

Varžybinių Komiteto kompetencijoje buvo pačių sportinių varžybų reikalai, kaip aikštinių bei patalpų parūpinimas, sportinių priemonių sutelkimas, žaidynių informacija, dalyvių registracija, teisėjų kadro suorganizavimas ir pan. Varžybinių k-tą sudarė: A. Bielskus -- pirm., J. Nasvytis -- vicepirm., R. Besperaitytė -- sekr., E. Vodopalienė, R. Babickas, S. Gedgaudienė, H. Pikturna, A. Beržinskas Jr., R. Liogys, A. Liutkutė, A. Rops, V. Miežitis -- nariai. Mažiau pažymėti, kad šalia prityrusių "vilkų", labai sumaniai pasireiškė ir jaunieji "pradžionkai" -- A. Beržinskas, R. Liogys ir R. Besperaitytė. Varžytas savo pareigas atliko be priekaištų.

Žaidynių Teisėjų Kolegijos vadovybę sudarė: Dr. A. Nasvytis -- vyr. žaidynių teisėjas, detroitietis Pr. Misiūnas -- vyr. teniso teisėjas, J. Nasvytis -- vyr. lengv. atletikos teisėjas, A. Bielskus -- vyr. plaukymo teisėjas ir vyr. varžybų inspektorius. Jų vadovybėje darbavosi arti 30 teisėjų bei pagelbinio personalo. Teisėjų tarpe šalia clevelandiečių lietuvių, matėsi ir keleta amerikiečių specialistų ir gana gausiai estų bei latvių.

Pažymėtina pavykęs žaidynių leidinėlis -- programa, išsamiai apėmusi visas rungtis su žaidynių rekordais ir pereinamųjų laimėtojų. Leidinėlį redagavo A. Bielskus, viršelį paruošė H. Pikturna. O. Jokubaitienės dėka surinkti skelbimai, finansiniai įgalino leidinėlį išvysti dienos šviesą. Gražiai atspausdino Dirvos spaustuė.

Kaip ir visuomet, taip ir ši kartą clevelando lietuvių organizacijos ir visuomenė teigiamai reagavo į Org. k-to kreipimąsi paremti varžybas aukomis. Tai laidavo žaidynių finansinį pasisekimą. Tikrai džiugu, kad mūsų tautiečių tarpe dar yra pakankamai įvertinančių lietuviško sporto reikšmę. Tikrai nuširdinti sportininkų padėka priklauso jiems. (Išsamus aukotojų sąrašas bus paskelbtas atskirai). Nereikia užmiršti ir tų, kurie priglaudė savo namuose atvykusius sportininkus, aukoję žaidynių vakaro bufetui ir, pagaliau, kurie atvyko kaip žiūrovai ir svečiai į sportines varžybas bei vakarą.

Tenka pripažinti, kad šios varžybos buvo vienos iš sėkmingiausių, tiek ir organizaciniu atžvilgiu, tiek ir sportinėmis pasekmėmis. Nors oras pasitaikė nepergeriausias, vienok varžybas aplankė apie 200 žiūrovų. Gaila, kad jų daugumą sudarė ... latviai ir estai, kurių kolonijos Clevelande yra negausios, nežinrind, kad varžybas rengė lietuviai ir jos vyko lietuvių rajone.

Varžybos vyko sklandžiai ir gana punktualiai. Šiek buvo suvėluota su tenisu, kur kai kurie dalyviai turėjo keblumų surasti aikštes, tačiau padarytas laiko

nuostolis buvo išlygintas vėliau. Iškilmingas žaidynių atidarymas vyko šeštadienį Patrick Henry stadione. Po parodo eisenos, JAV-bių, Estijos, Latvijos ir Lietuvos vėliavas nešini sportininkai išsiriškio prieš tribūną. Vyr. žaidynių teisėjui Dr. Alg. Nasvyčiui atidarius varžybas, buvo sugrotas JAV-bių Himnas, po to seko paskirų tautybių atstovų sveikinimai atitinkamai palydėti Estijos, Latvijos ir Lietuvos Himnais. Lietuvių vardu sportininkus sveikino ALB-nės Clevelando I-sios Apyl. pirmininkas F. Eidimtas. Atidarymo iškilmes ir po to vykusias varžybas vykusiai moderavo J. Nasvytis.

Atidarymo ceremonijos sudarė neblogą įspūdį, tačiau į akis krito lietuvių vyrų sportininkų netvarkinga apranga ir pakrikus laikysena. Kodėl estai ir latviai galėjo atrodyti gerai! Negano to, kad iš įvairių klubų susirinkusių sportininkų apranga buvo marga, bet dar ir kai kurių netikusi. Dalis sportininkų parade žygiavo ant viršaus išpeštais marškiniais, vienas net vėliava nešė tokioje padėtyje! Vyrų sustoję ne pagal ūgį, bet kur kam papuola, nesilaikydami jokio lygiavimo, pasižnekučiuodami ir pasižiūpydami, parodo eisenoje jautėsi kaip gegužinė. Mūsų merginos atrodė nepalyginamai geriau, nors kaikurių irgi truputį perlaisvai jautėsi. Didesnės dalies šių nesklaidumų buvo galima išvengti, jei parodo vadovybė būtų iš anksto į tai atkreipusi dėmesį ir patikrinski kokioje padėtyje išveda sportininkus prieš tribūną.

Jau ne pirmą kartą mūsų sportininkų parada susilaukia kritikos. Laikas būtų tiek varžybų rengėjams, tiek klubų vadovybėms atkreipti į tai rimtą dėmesį ir ateityje tokiems reiškiniams užkirsti kelią.

Dalyvių skaičiumi šios varžybos buvo rekordinės -- 127, iš jų 93 vyrai ir 34 moterys. Tautybėmis -- 37 estai, 28 latviai ir 62 lietuviai. Ypatingai visus nustebino skaitlingas estų dalyvavimas, turint galvoje kad ankstyvesnėse varžybose jie turėdavo vos po keletą dalyvių. Mažiau ši kartą buvo latvių, kurių negausiam dalyvavimui atsiliepė prieš porą savaitių vykusios latvių žaidynės Seattle, Wash. Lietuvių dalyvių skaičius, ši kartą buvo rekordinis. Mūsų sporto klubai ši kartą parodė daugiau dėmesio pabaltiečių varžyboms. Pagal dalyvių skaičius, kiekvienas klubas buvo atstovaujamas: Clevelando Žaidė -- 22, Chicago Aras -- 12, Chicago Neris -- 8, Chicago ASK Lituanica -- 7, Toronto Aušra -- 4, Detroito Kovas -- 4, Rochesterio Sakalas -- 3, Chicago Jūra -- 1.

Jeigu pereitais metais pasigirdo priekaištavimų, kad pabaltiečių varžybos darosi menkos ir neatsiekia savo tikslų, tai reikia pabrėžti, kad šios varžybos bet kokias tokias rūšies abejones išsklaidė. Ši kartą pabaltiečių sportuojantis jaunimas daug daugiau tarpusavyje suartėjo. Per visą varžybų laiką buvo jaučiamas nuširdus tarpusavio bendradarbiavimas. Ypatingai buvo jaukus žaidynių pobūvis, įvykęs Šv. Jurgio parapijos salėje, kurio metu buvo trumpai paminėtas Pabaltiečių Sporto Federacijos Penketis ir įteikta dovanos pirmos dienos varžybų laimėtojams. Estai čia parodė ypatingą draugiškumą žestą, įteikdami savo vėliavėles lietuviams ir lietuviams ir pakviesdami visus sekančiais metais dalyvauti 6-se žaidynėse Toronte, kurias rengs estai.

Pabaltiečių varžybos įgauna vis daugiau prasmės mūsų sportiniame gyvenime. Niekas negali užginčyti, kad, su mažomis išimtimis, geriausia sportinę lygį per eilę paskutinių metų parodė pabaltiečių varžybose. Kartu tai yra beveik vienintelė proga mūsų rinktinėms sportininkams organizuoti reprezentuoti įvairiose šakose. Puoselėkime ir populiarinkime pabaltiečių sportininkų bendradarbiavimo idėją! (sv)

(Kitame numeryje žaidynių sportinė apžvalga)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Keliaudami į Floridą sustokite NORMANDIE HOTEL

Ocean ir 4th St., Miami Beach 39, Fla.

ORO VESINIMAS

SPECIALIOS SAVAITINĖS IR MENESINĖS KAINOS

\$1.50

DIENAI ŽMOGŲ DVIGUBI KAMBARIAI 15 IS 150 KAMBARIŲ IKI GRUODŽIO 1 UZ ŠIA KAINA

Pullmanettes — Efficiencies
Telef.: JE 1-7603

Cosmos Parcels Express Corp.

(Licensed by Intourist)

PASKUBINA JŲSŲ SIUNTINIUS JŲSŲ DRAUGAMS IR GIMINĖMS Į BET KURIĄ SSSR DALĮ. SIUNTINIAI APDRAUSTI • PRISTATYMAS GARANTUOTAS • GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur. Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite ar aplankykite jums artimiausį mūsų skyrį:

NEW YORK 2, N. Y., 39 — 2nd Avenue — Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 21, N. Y., 506 Wilson Ave. — Tel. HY 1-5290
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel. DI 5-8803
LAKEWOOD, N. J., 126 — 4th Street — Tel. FO 8-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel. LO 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. — Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. — Tel. SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel. TO 7-1575

CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. — Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd. — Tel. AN 1-2994

SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. — Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. — Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave. — Tel. WA 2-4035

WATERBURY, Conn., 6 John St. — Tel. Plaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W. — Tel. GL 8-2256

PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. — Tel. VI 1-5355

ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. — Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave. — Tel. HU 1-2750

Greek Orthodox Club Blvd.
Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

LIETUVIŠKI SORIAL, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimei atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

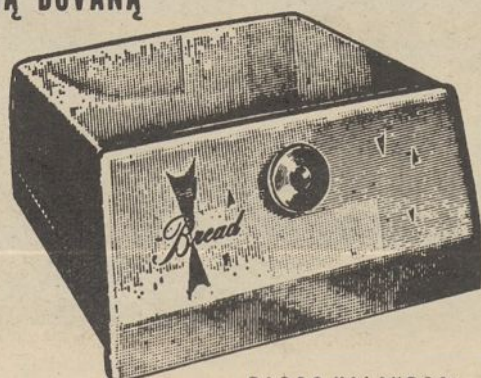
15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

dovanos taupytojams

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU

DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

5 1/4%

mokamo už įgaliojimo taupymais!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBASKAS, vadovas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-8131

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5th	\$4.95
2 MARTEL 3 star Cognac	5th	\$5.39
5 ZOBROWKA, 100 proof	5th	\$4.75
3 GOLD LEAF 3 star Cognac	5th	\$4.95
4 Chateau Gib. 3 star Cognac ..	5th	\$4.95
6 White Horse scotch whisky ..	5th	\$4.98
7 SKAIDRIOJI 80°	5th	\$2.95
8 LEMON ICE Likeris	5th	\$3.69
9 BORDEAUX Vynai	5th	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS ...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

Clevelando skautės Panemunės stovykloje prie Pymatuning ežero su vadovėmis. Prieky sėdi tuntininkė M. Kižienė, R. Nasvytienė ir N. Garlaitė.

J. Garlos nuotrauka

SEKMADIENIS CLEVELANDO SKAUTŲ STOVYKLOJE

Liepos 30 d. sekmadienis Clevelando skautių ir skautų Panemunės stovykloje prie Pymatuning ežero buvo iškylos diena skaitlingiems skautų tėvams ir bičiuliams. Valstybinis Pensylvanijos parkas tą dieną buvo pilnas lietuvių. Čia vidurdienį kilo lietuviškos giesmės į žydriasias aukštynes, o vakaro prieblandoje skrido tėvynės dainos ežero platybėmis.

Šv. Mišias atnašavo tolimas svečias iš Romos -- misijonierius salezietis tėvas Petras Urbaitis. Jis perdavė stovyklautojams lietuviškojo jaunimo Europoje sveikinimus, skatinamas mylėti savo Tėvynę.

Popiečiui stovyklos lankytojai susispietė prie ežero, kur vieni maudėsi, kiti dalinosi įspūdžiais bei tuštino atsivežtus užkandžių krepšius. Šį kartą nebuvo pa-

mirštos ir abi stovyklos. Suvežta gausių lauktuvių, kurių tarpe pažymėtinos LB Clevelando I-sios apylinkės pirm. F. Eidimto atvežti vaisvandeniai ir ledai visai šimtainei stovyklautojų. Jų visų vardu tariamas nuoširdus ačiū už visas gausias lauktuves.

Skaitlingai suvažiavus sk. tėvams skautų stovyklos valgyklos pavėsyje buvo sušauktas Clevelando tunto sk. tėvų ir rėmėjų susirinkimas. Jam pirmininkavo B. Auginas, o sekretoriavo K. Lazdinienė. Pusketvirtų metų veiklos pranešimą padarė sk. tėvų k-to pirm. Ed. Steponavičius. Su juo visą laiką našiai dirbo k-to nariai O. Žygienė ir A. Rukšėnas. Apie išdų padėti ir apyvertą pranešė išdin. O. Žygienė. Darbštus sk. tėvų k-tas sugebėjo labai efektyviai remti Pilėnų tunto veiklą, ypač 1958 m. išleisdamas skautus IV-jon

Tautinėn stovyklon Michigane. K-to veiklos apyskaita susirinkimo buvo pagirta ir vienbalsiai patvirtinta.

Pilėnų tunto vardu kalbėjo tun-

Jauniausioji stovyklautoja -- stovyklos viršininkė Kižių dukrelė.

G. Juškėno nuotrauka

tininkas v.s. Pr. Karalius. Jis dėkojo sk. tėvams už paramą ir LB I-sios apylinkėi už lauktuves Panemunės stovyklai. Kalbėdamas sk. vadovų vardu tuntininkas pabrėžė, kad jiems tenka uždavinys auklėti jaunimą taip, kad jis stotų į vyresniųjų vietas. Štai stovykloje skautai patys tvarkosi, jaunimas vadovauja vyresniųjų priežiūroje. Nereikalaujame per daug, bet džiaukimės tuo, ką jaunimas padaro. Džiaukimės, kad jaunimas dabartinėje -- daug sunkesnėje aplinkybėje negu mums Lietuvoje buvo, pasiekia gerų rezultatų -- pabrėžė tuntininkas. Jis padėkojo našų darbą atlikusiam sk. tėvų komitetui.

Pasitraukiančio k-to rūpesčiu ir sk. tėvų pareigūnų dėka tame susirinkime išrinkti į naują sk. tėvų komitetą -- E. Jakubienė, K. Lazdinienė, B. Auginas ir V. Januškis. Susirinkimą užbaigiant daugelis tėvų reikė pasitenkinimą dėl sk. tėvų komiteto ir tunto veiklos. Malonu pabrėžti, kad šis susirinkimas buvo tikrai darbingas ir našus. Būtų gera, kad ir ateityje visi skautų tėvai suvažiuotų savo vaikų stovyklon tokiems susirinkimams praveisti. Ten pat, gamtos prieglobstyje, geriau matomas skautų vadovų įdėtas darbas bei tėvų talpos reikalingumas.

Sekmadienio vakarą Clevelandą ir apylinkes nuplakusi audra aplenkė Panemunės stovyklą ir nesutrukdė skautiškojo laužo.

G. J.

• Mažai lietuvių šeimai reikalinga moteris namų ruošai. Pilnas išlaikymas, atskiras kambarys. Persikėlimo atveju išlaidos bus apmokėtos. Dėl sąlygų rašyti Dirvai. (91)

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Didingam Lietuvos istorijos įvykiui -- 1941 metų sukilimui -- paminėti Clevelande bus rengiama akademija ir iškilmingos pamaldos už sukilime dalyvavusius bei žuvusius partizanus.

Šio minėjimo iniciatoriai kviečia šį sekmadienį, rugpiūčio 6 d., tuojau po lietuviškųjų pamaldų atvykti į lietuvių salę pasitarimui. Kviečiami organizacijų atstovai bei pavieniai asmenys.

• Clevelando Sporto Klubas žaibo gegužinė-piknikas įvyks š. m. rugpiūčio 13 d. (sekmadienį), Neurų sodyje, Brunswick, Ohio. Pradžia 1 val. po pietų.

Programoje -- krepšinio, tinklinio ir beisbolo parodomosios rungtynės ir įvairios varžybos bei žaidimai suaugusiems ir vaikams.

Ta proga bus atžymėti iškilesnieji klubo sportininkai.

Bus šokiai, veiks turtin-gas bufetas.

Pažymėtina, kad beveik pusę LSK žaibo narių sudaro čia gimęs jaunimas, ranka rankon žygiuodamas sporto aikštėse su naujųjų ateivių jaunimu.

Visą Clevelando jaunimą ir senimą kviečiame rugpiūčio 13 d., sekmadienio popietę atsilankyti Neurų sodyje!

• Johnston & Co. Inc. pradeda parduoti 11,000 Class A akcijų, \$10.00 už akciją. Bendrovė buvo įkorporuota Ohio valstybėje, 1960 metais įvairiam vertybių popierių pirkimui, pardavimui ir tarpininkavimui. Johnston pradėjo veikti sausio 1 d., 1961 m. Bendrovė artimiausiu laiku planuoja duoti prašymą įstoti į Midwest Stock Exchange. Johnston bendrovės adresas Clevelande yra 1330 The Hanna Building, Cleveland 15, Ohio, CH 1-6237. Cleveland Trust Co. bus tarpininkavimo agentas Clevelande. Bendrovės skelbimas yra šiame Dirvos numeryje, 2 psl.

Netoli Noble -- Euclid Ave. 3 šeimų namas. Po 5 kamb. pirm. ir antr. aukšte Trečiam 3 kamb. Gaso šildymas. Dviejų mašinų garažas. Pajamų \$2,460 per metus. Kaina tik \$21,500.

4 mieg. namas netoli Euclid. 30 pėdų salionas su medžio drožiniais papuoštu židiniu. Moderni virtuvė. Savininkas išsikėlė. Laisvas. Kaina \$14,900.

Ch. Yerty Realtor
UL 1-1925

• Parduodamas virtuvės gazo pečius, geram stovy už \$25.00. Skambinti HE 1-0646.

PARDUODAMI NAMAI

Neff Rd. -- 185 St. du namai ant vieno sklypo; sau gyventi ir išnuomoti. Priekinis iš 6 km.; moderniška virtuvė. Užpakalinis iš 4 km., šio namo dabartinė nuoma -- \$100 mėn. Gaso krosnys. Gražas. Didelis sklypas, ap-sodintas vaismedžiais.

Hillgrove Rd. iš Neff Rd. 2-jų šeimų po 5 km. ir 2 dideli, gražūs mieg. 3-čiam aukšte; tuo būdu 2-ras aukštas naudoja 4 miegamuosius.

19415 Nyack Dr. iš Nottingham 6 km. colonial; reikalingas remontas; savininkas persikėlė gyventi į Californiją. Dėl būtino pardavimo galimos geros nuolaidos.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office KOVAC REALTY KE 1-5030 960 E. 185 St.

Panemunės stovykloje jaunieji mokosi būti jūrininkais. J. Garlos nuotrauka

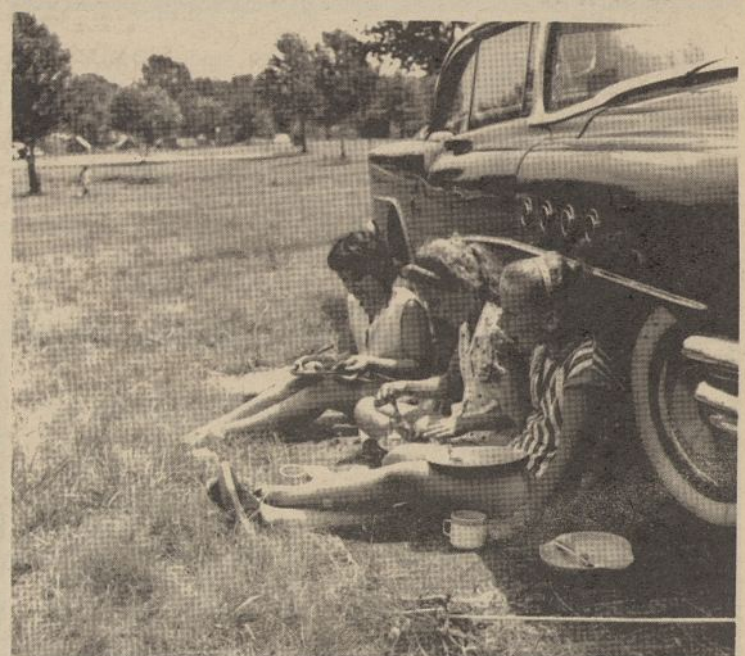
Pietūs stovykloje visad skanūs... G. Juškėno nuotrauka

Tuntininkas P. Karalius tariasi su skautų tėvais. G. Juškėno nuotrauka

Svečiai stovykloje irgi turėjo malonumo pasidėginti saulėje ir pasimaudyti ramiame ežere. G. Juškėno nuotrauka

Jei prie stalo svečiams neužteko vietos, patogų buvo ir automobilio paunksmėje. G. Juškėno nuotrauka

CleveSavings

DON'T JUST WISH - SAVE FOR THE THINGS YOU WANT MOST

WE WELCOME SAVERS
ASK ABOUT OUR AUTOMATIC SAVINGS PLAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT BANKING OFFICES

Member Federal Deposit Insurance Corporation

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND -- 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE -- 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

DIRVA

Nr. 89

1961 m. rugpiūčio 4 d.

KAS IR KUR?

• Lietuvos paviljonas Tarp-tautinėje prekybos parodoje, vykstančioje Chicagoje, buvo apdovanotas garbės pažymėjimu. Garbės pažymėjimą atsiuntė American Institute of Interior Designers, Chicagos skyrius.

• Eugenijus Bartkus iš Chicagos praneša, kad keliaujant į Canadą, dar Michigan valstijoje, į jų mašiną, nesuvaldydamas stabdžių, įvažio cemento vežiojant sunkvežimius ir dalį keleivių sunkiai sužeidė. Danguolė Bartkuvienė buvo paguldyta į Norvegian American ligoninę Chicagoje.

• Juozas ir Ona Ginkai atostogaudami Swan Lake, N. Y., atsiuntė geriausius sveikinimus.

• XI-sios Sportinės žaidynės perkeltos į Clevelandą. Bostono LSK Dainavai stauga atsisakius vykdyti XI-ją š. A. Lietuvių Sportinių žaidynių 2-jo rato varžbas, FASK-tas pasiūlė Clevelando LSK žaibui perimti jų vykdymą. Clevelandiečiai apsiėmė ir žaidynės įvyks š. m. rugpiūčio 26-27 d. Clevelande.

Programoje — lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir futbolas (soccer) — suaugusių ir prieauglio klasėse.

Virš 200 lietuvių sportininkų suplauks į Clevelandą.

• Lietuvių Sodyboje, esančioje Anglijoje, prasidėjus vasarojimo sezonui nesi-džiaugiama, nes lietuvių vasarotojų, kaip ankstesniais metais, labai mažai. Liepos pirmoje savaitėje iš 52 vasarotojų tebuvo tik vienas lietuvis.

• Jonas Jodelis įmonės Super Test LTDA direktorius Sao Paulo mieste, Brazilijoje, atvyko Amerikon pas pramonininką John Holley Detroit, susitarti dėl naujų užsakymų savo įmonei, kur yra gaminamos įvairios automobiliams dalys.

Ta proga, praeitą šeštadienį ir sekmadienį praleido pas Vinčą ir Vladą Abraičius Clevelande, po trijų nesimatymo metų. Šią savaitę jis su pramonininku John Holley skrenda į kitas jo įmonės susipažinimui su gamyba. Po savaitės grįžta į Braziliją.

• Dainavos stovyklavietė, esanti netoli Detroito, jau veikia penkeri metai. Per ją jau praėjo daug lietuviško jaunimo. Stovyklavietė kasmet plečiama ir gražinama.

• Poetas Leonardas Žitkevičius, gyvenęs New Yorke, buvo sunkiai susirgęs ir po operacijos pradeda sveikti.

• Melbourne, Australijoje, gyveną lietuviai įsteigė kooperatinę kredito draugiją. Pirmą valdybą sudaro: L. Barkus, V. Bartuška, F. Gužas, J. Kalnėnas ir J. Šniras. Kontrolės komisijon: I. Alekna, V. Jakutis ir J. Valys.

Vaiko gražiausios nuotraukos KONKURSAS

Dirva skelbia vaiko gražiausios nuotraukos konkursą.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai, prisiusdami nuotrauką lietuvių kilmės berniuko ar mergaitės, ne vyresnį kaip 10 metų amžiaus. Nuotrauka turi būti nemažesnė kaip atvirkštės formato dydžio, nespaltvota, portretinė ar veiksminė, bet joje neturi būti daugiau asmenų, kaip vienas vaikas. Prie nuotraukos turi būti pridėti duomenys: vaiko vardas ir pavardė, amžius, gyvenamoji vieta ir fotografavusiojo pavardė ir adresas. Konkursan nepriimamos svetimtaučių fotografų darytos nuotraukos.

Nuotraukos siunčiamos iki 1961 m. lapkričio 1 d. Dirvos redakcijai, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, pažymint, kad jos skirtos konkursui. Jos bus numeruojamos pagal gavimo eilę ir spausdinamos Dirvoje. Pasibaigus konkursui, gražiausias tris nuotraukas išrenka Dirvos redakcija, pasikvietusi du specialistus fotografus. Ir už gražiausias nuotraukas, jų autoriams, paskiria tris pinigines premijas: \$25.00, \$15.00 ir \$10.00.

Prašome nuotraukas siųsti tuoj pat, kad jų perdaug nesusirinktų konkurso pabaigoje.

DIRVA

• JAV Tautinės šventės proga generalinis konsulas — ministras William P. Cochran, Jr. suruošė generalinio konsulato patalpose, Rua Padre Joao Manuel, 20, Sao Paulo, oficialų priėmimą, į kurį buvo pakviesti bei dalyvavo vietos valdžios ir amerikiečių kolonijos atstovai bei Sao Paulo konsulų korpusas — jų tarpe ir Lietuvos konsulas A. Polišaitis.

LAKE HOTEL, ASBURY PARK, N. J.

Atšilus orui, per pastarąsias dvi savaites įvyko net 3 suvažiavimai. Liepos 22 d. Moterų Klubas iš Newarko, N. J. vadovaujamas J. Trečiokienės turėjo savo metinę išvyką ir pietus, Lake Hotel. Dalyvavo virš 50 moterų. Kitą dieną — liepos 23 čia įvyko Rytų Apygardos tautininkų suvažiavimas. Dalyvavo apie 70 asmenų, jų tarpe naujas centro valdybos pirmininkas V. Abraitis. Liepos 29 d. Newarko, N. J. Liet. Demokratų Klubas, vadov. Sreibikauskas, virš 50 žmonių.

Rugpiūčio 5 d., vakare, Lake Hotel patalpose, be muz. Alg. Kačanauskas vadovaujamos muzikos, bus ir programa, kurią išpildys žymus smuikininkas Katzas, Rūtos Ansamblio žvaigždė Liudas Stukas ir Rūtos Ansamblio solistas Vacys Baranauskas.

Šiomis dienomis Lake Hotel svečiavosi: Vaitiekavičienė, Šileikienė, Dr. Vaitiekaitytė, Dr. Kudirka, Dr. West, dailininkai: prof. Jonynas, Špokas, Meiliūnas, Liet. Banko dir. B. Lokys, Dr. Petrauskas su žmona, Šlepečiai, P. ir St. Lukoševičiai, J. Didžbalis, Dr. Trakis, adv. Kirk, buv. ilgameitis Elizabeth burmistras, Kažukauskai, Zagreckas, Gražulis, Stongvilai, Ki-jauskaitė ir kiti.

PITTSBURGH, Pa.

Užsidarė lietuvių katalikų radijo programa

Gaila, bet praėjusį mėnesį užsidarė vyčių vedama lietuvių katalikų radijo programa, kuri buvo duodama iš Bradock, Pa. per radijo stotį WLOA, netoli Pittsburgho. Programos pranešėju buvo Vincas Količius, žinomos veikėjos Veros Ko-

KAS TURI NUOTRAUKŲ?

Lietuvos okupantas rusas 1941 m. birželio mėn. 26 d. Panevėžyje iš apskrities ligoninės darbo metu išsivedė tris daktarus chirurgus — J. Žemgulį, St. Mačiulį ir A. Gudonį ir netoli ligoninės juos visus tris bestiališkai nužudė; kartu nužudė ir medicinos seserį Kanevičienę.

Lietuvių visuomenė, rodos, 1942 m., nužudytiems gydytojams prie ligoninės buvo pastatiusi paminklą. Grįžęs 1944 m. į Lietuvą, okupantas minėtąjį paminklą sunaikino, slėpdamas nuo būsmų kartų savo kruvinus nusikalstamus darbus.

Pastatius minėtąjį paminklą, jo fotografijos buvo platinamos lietuvių visuomenėje. Jei kas dabar turėtų tokių fotografijų, atsiliepkite. Norėčiau susitarti dėl jų perfotografavimo spaudos reikalams. Atsišaukusiems būsiu labai dėkingas.

Rašykite:

Dr. A. Matulionis
Wallum Lake, Rhode Island
U. S. A.

ličienės sūnus. Teko girdėti, kad pinigų stoka buvo rimčiausia priežastis programai uždaryti.

Išrinkta Miss Lithuania of Pittsburgh

Lietuvių Prekybos Buto parengimas liepos 23 dieną lietuvių ūkyje praėjo didžiausiu pasisekimu. Išrinkta "Mis Lithuania of Pittsburgh" Petronėlė Dancevičiūtė, lietuvaitė, gražiai lietuviškai kalbanti, o taip pat skaitanti ir rašanti lietuviškai. Gimusi ir augusi Pittsburghe.

Programai vadovavo SLA prez. Povilas Dargis. Gegužinė iš žinomesnių veikėjų dalyvavo SLA trečios apskrities pirm. S. Bakanas, Jurgis Chakauskas, Antanas Žilinskas, kunigas Alfa Sušinskas ir daug kitų veikėjų. Iš amerikiečių dalyvavo miesto ir apskrities viršininkai ir teisėjai.

Fr. Žilionis

BOSTON, Mas.

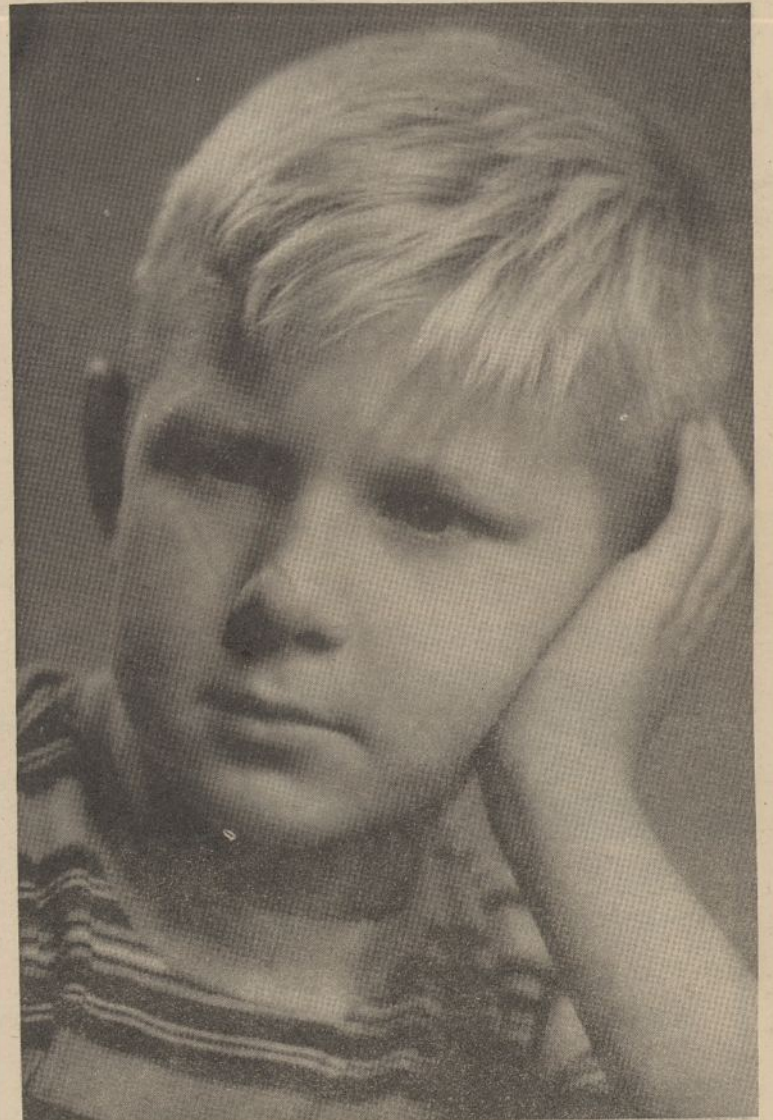
Seniai laukta Žalgirio Tuntó organizuojama Vilkių stovykla įvyks rugp. 12-19 d. prie pat Bostono, Camp Cedar Hill, 265 Beaver St., Waltham, Mass.

Stovyklos vadovas sk. Mykolas Manomaitis. Registruoti pas tuntin. Juozą Vaičiūrgį, 448 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Vaiko gražiausios nuotraukos KONKURSAS

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 7 Aukštelė Vengrytė, 6 mėn. amž. iš Chicagos. Nuotrauka Alberto S. Vengrio.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 8 Kęstutis Kančauskas, 6 metų amž. iš Los Angeles. Nuotrauka L. Kančausko.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 9 Daivutė Kudirkaitė, 5 metų amž. iš Baltimorės. Nuotrauka Aldonos Kudirkienės.

REGINA VILUTYTĖ, iš East Chicagos, Ind., studijuojanti bakteriologiją Purdue universitete Calumet Centre, praeitais mokslo metais universitete buvo išrinkta grožio karaliene. Iš šios apylinkės R. Vilutytė yra pirmoji studentė, gavusi Gamtos Mokslų Fondų stipendiją Purdue universitete tyrimo darbams ir šią vasarą, profesorių priežiūroje, tyrinėja Calumet apylinkėjų vandens bakterijas. Vietos amerikiečių spaudo atspausdino R. Vilutytės nuotrauką ir rašė apie jos darbus.

Iz. Valančiaus nuotrauka

Lietuvos Valstybinės Operos solistei VLADISLOVAI GRIGAITIENEI

mirus. dukteriai VALERIJAI GRIGAITYTEI-LEVEROCK. broliui — Lietuvos Generaliniam konsuliui JONUI BUDRIUI, seseriai VALERIJAI BUTKUVIENEI ir kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Povilas ir Veronika Ališauskai

\$49.95!

Už tiek mažą galit turėti FM muziką savo automobily. Gradingo TV, radijų, stereo patefonų ir vokiškų aparatų krautuvė, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6-1998.